

Kääntäjä

ÖVERSÄTTAREN

- SKTL 2019
- Pirjo Kukkonen nimikkorahasto
- Kouki ry
- Verkostoituminen
- Tekstin ulkoasu
- Kääntäjäkurssi Madridissa

Raha maailmaa pyörittää... Heikki Karjalainen

Pengar får världen att gå runt... Heikki Karjalainen

Vuoden vaihtuessa on tapana tehdä uudenvuodenlupauksia; vuoden vaihtuminen tuntuu sopivalta hetkeltä aloittaa jotain uutta, saada enemmän aikaa ja muuttua muutenkin paremmaksi ihmiseksi. SKTL:llä ja muilla järjestöillä tahti on toinen: Uudenvuodenlupaukset tehdään jo edellisenä vuonna ja ne kirjataan toimintasuunnitelmaan, joka tuodaan jäsenkokouksen hyväksyttäväksi.

Syksyn jäsenkokouksessa ei tehty samanlaisia isoja päätöksiä kuin edellisenä vuonna, jolloin liiton sääntöjä muutettiin. Mutta se ei tarkoita, etteikö liittoa uudistettaisi ja toimintaa kehitettäisi tänäkin vuonna. Liiton asema kääntäjien ja tulkkien äänitorvena ja johtavana täydennyskoulutuksen järjestäjänä vaatii sitä.

Alkaneen vuoden näkyvin uudistus tehtiin oikeastaan jo viime vuonna: Kopiosto-apurahahakuja järjestettiin kolme entisten kahden sijasta. Niin tehdään tänäkin vuonna ja lisäksi liitolle on hankittu Aspicore-apurahajärjestelmä, joka helpottaa anomusten käsittelyä ja myös niiden tekemistä. Järjestelmä on jo käytössä Suomen kirjailijaliitossa, ja siihen ollaan kuuleman mukaan erittäin tyytyväisiä.

Kuten jo nimestäkin voi päätellä, SKTL:n Kopiosto-apuraha maksetaan Kopioston mm. valokopioinnista keräämistä tekijänoikeusmaksuista. Kerätyt varat jaetaan Kopioston jäsenjärjestöjen kesken, ja niitä käytetään paitsi apurahiin, myös tiedotukseen ja neuvontaan. Koska järjestelmä toimii niin, että Kopiosto tilittää ensin rahat jäsenjärjestöille, SKTL:n tilillä on jatkuvasti rahaa odottamassa lopullista päämääräänsä. Nykyisinä nolla- tai pahimassa tapauksessa jopa miinuskoron aikoina ei perinteisiä korkotuottoja enää ole, ja tarvitaankin varainhoitoa, jotta inflaatio ei syö käytettävissä olevaa pääomaa. Vastuullinen varainhoito on meidän kaikkien etu, ja sitä edellyttää uusi yhteishallinnointilakikin.

Liiton hallitus tuo kevätkokoukseen esityksen sijoitusperiaatteista, joissa määritellään sijoitusten tuottotavoitteet sekä se, millaisiin kohteisiin liiton varoja voidaan sijoittaa. Kevätkokous pidetään tänä vuonna Turussa. Tervetuloa keskustelemaan meille kaikille tärkeistä aiheista!

Kirjoittaja on Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton puheenjohtaja.

Då året byts har vi för vana att göra nyårslöften; det nya året känns som ett lämpligt tillfälle att inleda något nytt, att åstadkomma mera och att allmänt bli en bättre människa. FÖTF och andra organisationer följer en annan tidtabell: nyårslöftena ges redan året innan och de skrivs in i verksamhetsplanen som på förbundets höstmöte läggs fram för medlemmarnas godkännande.

Vid senaste höstmöte togs inga lika stora beslut som året innan då förbundets stadgar ändrades. Men det innebär inte att förbundet inte skulle förnyas och verksamheten utvecklas även i år. Förbundets ställning som översättarnas och tolkarnas språkrör och som den ledande organisationen av fortbildning kräver det.

Den synligaste reformen under det nya året gjordes egentligen redan i fjol: man kunde ansöka om Kopiosto-stipendier i tre omgångar i stället för två. Så gör vi även i år, och dessutom har förbundet fått tillgång till stipendiesystemet Aspicore som gör det enklare att både behandla och göra ansökningar. Finlands författarförbund använder redan systemet, och de säger sig vara mycket nöjda med det.

Som namnet anger betalas Kopiosto-stipendierna ur de medel som Kopiosto samlar in i upphovsrättsavgifter för bland annat fotokopiering av texter. De insamlade medlen delas mellan Kopiostos medlemsorganisationer, och utöver stipendier används de för information och rådgivning. Eftersom systemet fungerar så att Kopiosto först redovisar pengarna för medlemsorganisationerna finns det på FÖTF:s konto alltid pengar som väntar på att komma till sin slutliga destination. I dagens läge med nollränta eller i värsta fall minusränta ger de inga traditionella ränteintäkter, och därför behövs det kapitalförvaltning för att inflationen inte ska äta upp det tillgängliga kapitalet. En ansvarsfull kapitalförvaltning gynnar oss alla, och förutsätts även i den nya lagen om kollektiv förvaltning av upphovsrätt.

Förbundets styrelse kommer för förbundets värmöte att presentera ett förslag till placeringsprinciper som fastställer avkastningsmål för placeringarna, och också hurdana objekt förbundets medel kan placeras i. Värmötet hålls i år i Åbo. Välkommen med för att diskutera frågor som är viktiga för oss alla!

Skribenten är ordförande för Finlands översättar- och tolkförbund.

Översättning: Mats Forsskähl

ISSN 0356-4649

Julkaisija:
Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto –
Finlands översättar- och tolkförbund ry

Päätoimittaja:
Heikki Karjalainen
heikki.karjalainen@sktl.fi

Toimitussihteeri:
Maarit Laitinen,
maarit.laitinen@sktl.fi

Taitto:
PPD Studio

Ulkoasu:
More Business Services Oy,
www.morebiz24.com

Painopaikka:
Painotalo Plus Digital, Lahti
Painos: 2 700 kpl
Ilmestyy 4 kertaa vuodessa.

Toimituskunta:
Kristiina Antinijuntti, Juha Eskelinen, Jenni
Kavén, Hanna Pippuri, Annica Törmä ja
Mili Viita.

Ilmoitushinnat: www.sktl.fi

Tilauhinta 2019
Muille kuin SKTL:n jäsenille:
55 euroa (kotimaa), 65 euroa (ulkomaat)

Kannen kuva:
Kööpenhaminan UN City -rakennuksen näyttävä
portaikko. © Diana Berber

Kirjoittajan omalla nimellä julkaistuista
kirjoituksista vastaa kirjoittaja.

Ilmoitusten sisällöstä vastaa ilmoittaja.

Kuvat © SKTL, jos ei toisin mainittu.

TULEVAT TAPAHTUMAT:

Agricola- ja Hollo-palkintojen ehdokkaiden julkistamistilaisuus 13.3.
Kallion kirjastossa, Viides linja 11, Helsinki.

SKTL:n sääntömääräinen kevätkokous 30.3. klo 15.00
Hus Lindmanissa, Piispankatu 15, Turku.

Vuoden 2019 Mikael Agricola -palkinnon ja J. A. Hollon palkinnon luovutustilaisuus 5.4.
SKS:n juhlasalissa,
Hallituskatu 1, Helsinki.

Muutoksia SKTL:n jäsenmaksuihin 2019

Huomasithan, että vuosi tuo tullessaan muutoksia SKTL:n jäsenmaksuihin. Tänä vuonna varsinaisten jäsenten jäsenmaksu on 160 euroa, koejäsenten jäsenmaksu 115 euroa ja opiskelijajäsenten jäsenmaksu 50 euroa. Ulkojäsenten vuosimaksu on 1100 euroa ja kannatusjäsenten 500 euroa. Uudet jäsenmaksulaskut lähetetään jäsenille alkuvuodesta.

Jos yhteystietosi ovat muuttuneet, ilmoitathan meille uudet tiedot!

www.skttl.fi/jasenyys/jasenmaksu

SKTL:N UUDET JÄSENET

Varsinaiset jäsenet

Arnö, Monika, II, Esbo
Aronen, Hanna, II, Kouvola
Autio, Antti, II, Oulu
Bozovic, Dusica, I, Helsinki
Ekim, Ismail, II, Hyvinkää
Fan, Zheng, IV, Helsinki
Haglund, Ulrica, II, Helsinki
Jalabi, Sayed, II, Tukholma, Ruotsi
Korhonen, Jussi, I, Tampere
Källi, Juha, II, Turku
Lehtinen, Alice, II, Mäntsälä
Lehto, Tatu, II, Harju
Liimatainen, Laura, II, Helsinki
Mezhevich, Olga, V, Helsinki
Moalin, Abdinasir, IV, Helsinki
Montserrat Puumala, Joel, II, IV, Helsinki
Mäkelä, Jukka, II, IV, Alavus
Östman, Sari, III, Degerby

Opiskelijajäsenet

Kaltiokumpu-Blomgren, Marianne, II, III, Piikkiö
Nikula, Riikka, II, Turku
Roponen, Hanna, II, III, IV, Lahti
Suutarinen, Anna, II, Helsinki
Zanina, Inessa, II, II, IV, Helsinki

Koejäsenet

Siltan, Louise, II, Turku

Uuden jaoston jäsenet

Vainikka, Mari, V, Helsinki

Tervetuloa jäseniksi!

Tässä numerossa mm.:

- S. 4 SKTL onnittelee
- S. 5 SKTL:n toiminnan painopisteet vuonna 2019
- S. 6 Esittelyssä: Asiatekstinkääntäjien jaoston puheenjohtaja Marja Ollila ja av-kääntäjien jaoston hallitusedustaja Juhana Korhonen
- S. 7 Uudenlaisia apurahoja
- S. 8 Järjestöasiantuntija Jenni Kavén
- S. 9 Professori Pirjo Kukkonen nimikkorahasto
- S. 10 Julkishallinnon palsta: kokeilukiikihdyttämö
- S. 12 Kouki ry esittäytyy
- S. 13 Monikielistä yhteistyötä
- S. 14 Työvälineitä kääntäjille: Viro–suomi-sanakirja ilmestyi
- S. 15 Pienyrittäjä hyötyy verkostoitumisesta
- S. 18 Sujuva teksti ansaitsee kitkattoman ulkoasun
- S. 20 Lääketieteen kääntäjien koulutus 2019
- S. 21 11 kysymystä kääntäjille: Baraa Eisha-Pusa,
- S. 22 Kopto-apurahat haettavina 1.–31.3.2019
- S. 23 XVII KäTu 12.–13.4.2019
- S. 24 Straelenin kääntäjätalon 40-vuotisjuhla
- S. 25 Kääntäjäkurssi Madridissa
- S. 28 Liisa Tiittulan jäähyväisseminaari 26.10. Helsingin yliopistossa
- S. 29 Yrittäjän perheenjäsenen työttömyysturvaan parannuksia
- S. 30 Hilsen fra Danmark – Turun paikallisosaston opintomatka Kööpenhaminaan

Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto (SKTL) on vuonna 1955 perustettu kääntäjien ja tulkkien aatteellinen etujärjestö. Liiton tavoitteena on mm. edistää laatua ja ammattimaisuutta kääntämisen ja tulkkauksen alalla.
Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto
Hietaniemenkatu 2, 00100 Helsinki
www.skttl.fi

Viron kulttuurirahaston kirjallisuuden elämäntyöpalkinto Piret Salurille

Viron kulttuurirahasto (Eesti Kultuurkapital) jakoi 1. helmikuuta 2019 kirjallisuuden elämäntyöpalkinnon kääntäjä **Piret Salurille**. Palkintoperusteiden mukaisesti palkinto myönnettiin mestarilliselle kääntäjälle, Suomen ja Viron välisen kulttuurisillan ylläpitäjälle ja virolaisen kirjallisuuden välittäjälle Suomessa. Saluri on työskennellyt 1990-luvulla Viron suurlähetystössä Suomessa ja toiminut Viron presidentinkanslian protokollapäällikkönä vuosina 1995–2002.

Saluri on myös suomalaisen kirjallisuuden välittäjä Virossa. Hän on palkittu kääntäjä, joka on vironnut yli 50 suomalaista teosta, mm. **Joel Haah-telan, Elina Hirvosen, Antti Hyryn, Matti Klingen, Leena Krohnin, Hannu Mäkelän, Olavi Paavolaisen, Pentti Saarikosken, Antti Tuurin** ja **Mika Waltarin** teoksia. Saluri on Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton jäsen.

Kääntäjä Piret Saluri

© Peeter Langovits

Suomentaja Vappu Orloville kirjallisuuden valtionpalkinto

Kirjallisuuden valtionpalkinnot saivat vuonna 2018 suomentaja **Vappu Orlov** ja kirjailija **Maarit Verronen**.

Palkintoperusteluissa todetaan, että uransa aikana Vappu Orlov on opettanut kokonaisen suomentajien sukupolven luomaan luontevaa, luettavaa tekstiä. ”Orlov antaa kääntäjän oman äänen kuulua mutta huomaa tarkalla vainullaan, jos lauseessa ei ole kaikki kohdallaan. Suomentajana Orlov on karistanut pölyt vanhoista venäläisistä kertojista, ja muun muassa **Gogolin** novelleissa Orlovin huumorintaju pääsee riemastuttavasti oikeuksiinsa. Tuorein suomennos on nobelisti **Svetlana Aleksijevitšin** dokumenttiromaani *Neuvostoihmisen loppu*, jossa Orlov tuo venäläisen ihmisen koskettavan lähelle suomalaista lukijaa.”

Kirjallisuuden valtionpalkinnoista päättää kirjallisuustoimikunta. Kukin palkinto on suuruudeltaan 14 000 euroa.

Kääntäjä Vappu Orlov

© Heikki Karjalainen

Valtion ulkomainen kääntäjäpalkinto 2018 tanskantaja Birgita Bonde Hansenille

Birgita Bonde Hansen on useiden kansainvälisesti tunnettujen kirjailijoidemme, kuten **Sofi Oksasen, Laura Lindstedtin** ja **Antti Tuomaisen**, kääntäjä. Hänen tähänastisiin ansioihinsa kuuluu 40 teoksen vakuuttava kokoelma suomenkielisen nykykirjallisuuden tanskannoksia.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt valtion ulkomaisen kääntäjäpalkinnon vuodesta 1975 lähtien. 15 000 euron suuruinen palkinto jaetaan vuosittain ansioituneelle suomalaisen kirjallisuuden kääntäjälle Kirjallisuuden vientikeskus FILIn ehdotuksen perusteella.

Kääntäjä
Birgita Bonde Hansen

© Birgita Bonde Hansen

SKTL:n toiminnan painopisteet vuonna 2019

Muiden järjestöjen tapaan myös Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto laati viime vuoden lopulla toimintasuunnitelman seuraavaksi vuodeksi. Jäsenistö hyväksyi toimintasuunnitelman marraskuun lopulla pidetyssä syyskokouksessa.

Tänä vuonna toimintasuunnitelmassa on pyritty asettamaan aiempaa selkeämpiä tavoitteita. Toimintasuunnitelmassa on painotettu viittä eri osa-aluetta, joihin liitto erityisesti aikoo keskittyä tänä vuonna. Tavoitteet on tässä tiivistetty viiteen iskulauseeseen, ja aivoriivessä on päädytty tunnisteisiin, joilla kuluvan vuoden aikana kerrotaan, mitä tavoitetta eri tapahtumat palvelevat. Lisäksi liiton vapaaehtoiset ja henkilökunta tarttuvat tieteen esille tuleviin ajankohtaisiin aiheisiin sekä seuraavat tiiviisti alan kehitystä ja kääntäjien ja tulkkien työhön vaikuttavia yhteiskunnallisia muutoksia.

1. Tekijänoikeudet kunniaan – kääntäjä näkyväksi

SKTL seuraa erityisesti digitaalisissa julkaisuissa esiintyviä käännöksiä ja sitä, miten kääntäjän tekijänoikeudet niissä toteutuvat. Liitto kannattaa e-kirjojen lainauskorvausta. Se parantaisi niiden tekijöiden asemaa, jotka saavat vain kertakorvauksen tekijänoikeuden luovutuksesta.

#KääntäjäNäkyväksi

2. Käännöskirjallisuus on suomalaista kirjallisuutta

SKTL pitää julkisuudessa esillä kääntäjiä suomalaisen kulttuurin toimijoina. Hyödynnämme yhteyksiämme lehdistöön ja teemme aiheesta ainakin yhden podcast-lähetysten yhteistyössä arvostetun toimijan kanssa.

#IkkunaMaailmaan

3. Nykyinen freelancer, huomisen yrittäjä

Kääntäjille ja tulkeille yrittäjyys on yhä todennäköisempi tapa työllistyä. Yrittäjyystaidoista on hyötyä niillekin, jotka valitsevat toisenlaisen työllistymisen muodon. Tänä vuonna SKTL järjestää koulutusta yrittäjätoiminnan aloittamista harkitseville ja tuoreille yrittäjille.

#Yrittäjyystaidot

4. Kääntäjä näkyväksi, hakupalvelu toimivaksi

Hakupalvelu verkko-osoitteessa www.sktl.fi/hakupalvelu on tärkeimpiä jäsenetujamme ja sillä tehdään useita hakuja päivittäin. Jotta hakukone palvelisi jäseniämme mahdollisimman hyvin, pyrimme parantamaan sen visuaalista ilmettä ja hakutoimintoja.

#KääntäjäNäkyväksi

© Maarit Laitinen

Tammikuun 24. päivä pidettiin SKTL:n vapaaehtoistoimijoiden päivä Helsingin uudessa keskustakirjasto Oodissa.

5. Apurahojen hakeminen helpoksi

SKTL ottaa käyttöön uuden apurahojen haku- ja raportointijärjestelmän, joka helpottaa niin hakijoita kuin hakuihin liittyvän tiedon hallinnointia toimistolla. Lisäksi Kopiosto-apurahojen jakoperiaatteisiin on tehty muutoksia, joilla ne tuodaan yhä useampien apurahaan oikeutettujen ulottuville.

#Apuhat

Liiton yhteisten tavoitteiden lisäksi jaostot ovat kirjanneet omat tavoitteensa ja perusviestinsä vuosille 2019–2020. Ne ovat luettavissa kunkin jaoston omilla sivuilla osoitteessa www.sktl.fi/liitto/jaostot. Sivut eivät edellytä kirjautumista.

SKTL:n jäsentiedotusta jatketaan julkaisemalla sähköpostitse lähetettävää jäsenkirjettä aina hallituksen kokousten jälkeen. Painetun Kääntäjä-Översättaren-lehden lisäksi julkaisemme artikkeleita ja uutisia kotisivullemme. Somekanavia käytetään vilkkaasti. Myös osalla jaoistoistamme ja paikallisosastoistamme on käytössään Facebook-ryhmät.

Jos haluat vaikuttaa liiton toimintaan ja tavoitteisiin, tule mukaan toimintaamme! Tapaat liiton aktiiveja ja toimiston henkilökuntaa eri tapahtumissa, joista tiedotetaan verkkosivujen tapahtumakalenterissa (www.sktl.fi/tapahtumakalenteri). Voit myös ottaa yhteyttä toimistoon tai jaostojen ja osastojen puheenjohtajiin. Aktiivien sähköpostiosoitteet löytyvät täältä: www.sktl.fi/liitto ja henkilökunnan yhteystiedot osoitteesta: www.sktl.fi/yhteystiedot.

Teksti: Kristiina Antinjuntti

Kirjoittaja on liiton toiminnanjohtaja.

Asiatekstinkääntäjien jaoston puheenjohtaja Marja Ollila

© Maarit Laitinen

II jaoston tuore puheenjohtaja **Marja Ollila** on töissä asianajotoimisto Castrén & Snellmanilla viiden hengen käännöstimissä. Lisäksi hän tekee sivutoimisesti tietokirja- ja artikkelisuomenoksia.

Miten ja miksi sinusta tuli kääntäjä?

”Valmistuin ensiksi Teknillisestä korkea-

koulusta diplomi-insinööriksi, jonka jälkeen jatkoin jo aloittamiani kieliopintoja Helsingin yliopistossa. Olin kiehtoutunut kääntämisestä jo lukiossa, ja totesin, että minun on pakko kokeilla tätä ammattia. Vuonna 2010 pääsin kääntäjäharjoittelijaksi Castrén & Snellmanille – ja sille tielle jäin. Tunsin, että tässä oli loistotiimi, jossa saattoi oppia kääntämisestä todella paljon.”

Mitkä ovat urasi tärkeimmät virstanpylväät?

”Se, että pääsin harjoitteluun Castrén & Snellmanille oli varmasti yksi. Opiskeluajana tärkeä rohkaisun ele oli, kun englannin kääntämisen opettajani **John Calton** ehdotti minulle ja kahdelle opiskelutoverille erästä käännöstyötä, jota ei voinut ottaa itse vastaan. Mieleeni on painunut myös se, kun pari vuotta sitten olin J. A. Hollon palkintoehdokkaana. Oli hienoa, miten avoimesti ja arvostavasti kääntäjäyhteisö suhtautui minuun, urani alkuvaiheessa olevaan kääntäjään.”

Mitkä ovat sinusta käännösalan keskeiset haasteet tulevaisuudessa?

”Tekniikka on asiatekstinkääntäjille arkipäivää, mutta se muuttaa ajan mittaan toimenkuvaamme. Käännösmarkkinat eriytyvät, ja välillä huolestuttaa riittääkö niitä käännösten käyttäjiä, jotka osaavat vaatia laatua. Hyvää kielenkäyttöä täytyy arvostaa ja vaalia myös arjessa – niin asiateksteissä ja av-tekstityksissä kuin kirjallisuudessaakin. Kääntäjä on kuitenkin asiantuntija, jonka ammatti vaatii vuosien koulutuksen ja kokemuksen. Välillä hämmennyn, kun tätä tosiseikkaa ei ymmärretä.”

Mitä SKTL merkitsee sinulle?

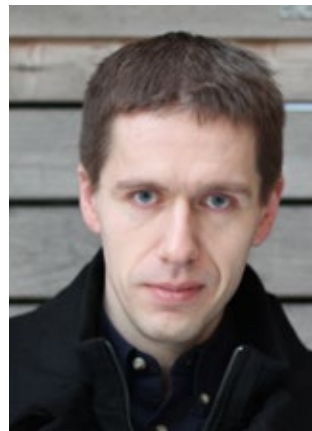
”Joukkovoimaa. Suurin osa jäsenistämme on yrittäjiä, jotka työskentelevät yksin. SKTL on monelle työyhteisön vastine. Voimme oppia toisiltamme ja toimia toisillemme asiantuntemuksen peilinä.”

Mitä suunnitelmia sinulla on puheenjohtajakaudellesi?

”Edeltäjäni **Ruth Jakobson** oli erinomainen tehtäväsään, joten tavoitteenani on pitää tasoa yllä! Meillä on mainio toimikunta, jolla riittää ideoita kääntäjien osamisen ja hyvinvoinnin edistämiseen. Toivon myös, että saamme paljon tapahtumaideoita ja palautetta jäseniltämme.”

Marjan tavoittaa osoitteesta asiatekstinkaantajat@sktl.fi.

Av-kääntäjien jaoston uusi hallitusedustaja Juhana Korhonen

© Maarit Laitinen

SKTL:n hallituksessa III jaostoa edustava **Juhana Korhonen** on helsinkiläinen av-kääntäjä. Hän on suorittanut Haaga-Heliassa liiketalouden tradenomin tutkinnon vuonna 2006 ja opiskellut Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa vuodesta 2002.

Miten sinusta tuli kääntäjä? Mitkä ovat urasi tärkeimmät virstanpylväät?

”Kääntäjä minusta tuli puolivahingossa, kun aloin harrastuksen kautta kääntää tietokirjoja vuonna 2006.

Huhtikuussa 2013 työ-/rahatilanteeni oli melko heikko, ja koska BTI Studios etsi samaan aikaan av-kääntäjiä, päätin kokeilla onneani, vaikka olin alkuvuodesta saman ilmoituksen nähdessäni ajatellut, että ’tuohon hommaan minusta ei ole’.

Av-kääntäjänä saan välillä käännettäväkseni mielenkiintoisia elokuvia, laadukkaita minisarjoja ja hyvin tehtyjä dokumentteja. Niihin tulee yleensä panostettua tavallista tosi-tv-huttua enemmän.”

Mitkä ovat sinusta käännösalan keskeiset haasteet tulevaisuudessa?

”Keskeisimpiä haasteita on saada ihmiset, niin tekstien loppukäyttäjät kuin ne tahot, jotka monesti toimivat kääntäjän ja loppukäyttäjän välissä, ymmärtämään, ettei hyviä käännöksiä synny kiireessä tai koneen tekemänä. Loppukäyttäjät pitäisi saada vaatimaan parempia käännöksiä. Erityisesti toivon sitä tv-katsojilta, koska nykyään useimmat tv-yhtiöt eivät juuri välitä laadusta. Valitettavasti käännöksen pitää olla todella huono, että se saisi aikaa jonkinlaisen reaktion katsojissa.”

Mitä SKTL merkitsee sinulle?

”Olen pyrkinyt SKTL:n kautta laajentamaan omaa ymmärrystäni alasta yleensä ja hankkimaan tietoa erilaisista asioista, kuten Kopiosto-korvauksista.”

Onko sinulla terveisiä jaostolaisillesi?

”Toivon lisää aktiivisuutta. Jaoston toiminta on viime aikoina ollut hieman vaisua, kun aktiivisia toimijoita on ollut suoraan sanoen vähänlaisesti. Aktiivisuudella en tarkoita pelkästään sitä, että pitäisi itse tulla mukaan järjestämään toimintaa. Toimikuntaa voi myös lähestyä ideoilla ja pyytää sitä toteuttamaan ne.”

Uudenlaisia apurahoja

SKTL on päivittänyt kopiointikorvauksista maksettavia apurahojaan. Edelleenkin tavoitteena on jakaa valtaosa apurahoista yksilöapurahoina, kuten yhteishallinnointilaki edellyttää. Niinpä tämän vuoden ensimmäisestä hakukerrasta lähtien on mahdollista hakea tukea myös täydennuskoulutukseen aiempien kurssien ja konferenssien lisäksi.

SKTL:n hallitus helpotti yksilöapurahojen myöntöperusteita siten, että enää esimerkiksi valtion taiteilija-apuraha ei ole este Kopiosto-apurahan saamiselle.

Aivan uudentyyppisenä tuen kohteena tulevat haettaviksi apurahat yleishyödyllisiin hankkeisiin. Projektiapurahaa voivat hakea organisaatiot, työryhmät tai yksityishenkilöt esimerkiksi kurssin tai työpajan järjestämistä taikka julkaisun valmistamista varten.

Viime vuonna SKTL jakoi kopiointikorvauksia edelleen yksilöapurahoina yli 122 000 euroa yhteensä 140 hakijalle. Keväällä 2019 Kopiosto-apurahoja voi hakea maaliskuussa (ilmoitus toisaalla lehdessä). Kulu- luvun vuoden aikana on kaksi muutakin hakukertaa, heinä- ja syyskuussa.

III jaoston puheenjohtajana toimii **Anna-Maija Ihander**. Hän jättää puheenjohtajuuden keväällä, jonka jälkeen tehtävä on auki ja kaikkien jaostolaisten tavoiteltavissa.

Juhanan tavoittaa osoitteesta juhana.korhonen@sktl.fi.

Haastattelut: Maarit Laitinen

Kirjoittaja on liiton tiedottaja.

Kopiosto- apurahahaku helpottuu

Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto siirtyy vuonna 2019 käyttämään sähköistä apurahojen hakujärjestelmää. Järjestelmän toimittaja on Aspicore Oy.

Kaikki Kopiosto-apurahahakemukset tehdään jatkossa sähköisen järjestelmän kautta. Järjestelmä säilyttää hakijan tiedot, ja sen kautta hoidetaan jatkossa kaikki apurahan hakua, raportointia ja maksutusta koskevat asiat.

Kun haet apurahaa, toimi näin:

1. Rekisteröidy apurahajärjestelmään luomalla itsellesi salasanat. Jatkossa voit seurata hakemuksesi käsittelyä ja jättää uusia apurahahakemuksia samoilla tunnuksilla. Apurahan maksatus ja raportointi hoidetaan myös apurahajärjestelmän kautta. Muistathan siis laittaa käyttäjätunnuksesi ja salasanasi talteen.
2. Täytä apurahahakemus hakuaikana.
3. Liitä järjestelmään tarvittavat liitteet.
4. Lue ajatuksella läpi hakemuksesi, liitteet ja sitoumusteksti.
5. Lähetä hakemuksesi sähköisen järjestelmän kautta.

Kopiosto-apurahat ovat seuraavan kerran haettavina maaliskuussa 2019.

Lisätiedot:
www.sktl.fi/liitto/apurahat

Järjestöasiantuntija on jäsenten suora linkki liiton toimistoon

Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton jäsenihteerinä aiemmin työskennellyt **Jenni Kavén** on toiminut tammikuusta 2019 lähtien liiton järjestöasiantuntijana. SKTL:n hallitus päivitti aiemman tehtävänimikkeen vastaamaan paremmin nykyistä työnkuva.

Järjestöasiantuntija vastaa monipuolisesti liiton jäsenpalveluista ja niiden kehittamisestä sekä tapahtumien suunnittelusta ja toteutuksesta, hoitaa residenssi-, apuraha- ja laskutusasioita. Vuonna 2019 järjestöasiantuntijan töihin kuuluu myös uuden Kopiosto-apurahahakujärjestelmän kehittäminen ja sen käyttöönotto yhteistyössä teknisen toteuttajan kanssa.

Liiton jäsenpalveluihin saa edelleen yhteyden sähköpostitse jasenasiat@sktl.fi tai puhelimitse: 044 3445 205.

Koko toimistomme tarkemmat yhteystiedot löydät täältä: www.sktl.fi/yhteystiedot.

Ollaan yhteydessä!

© Maarit Laitinen

SKTL:n kääntäjä- ja tulkkihakupalvelu palvelee asiakkaita ja ammatissa toimivia

SKTL:n kääntäjä- ja tulkkihakupalvelusta etsitään ammattitaitoisia tekijöitä päivittäin. Hakupalvelusta voi hakea liiton varsinaisten jäsenten yhteystietoja. Jos etsit kollegaa tarkistamaan tekstisi tai kääntämään jonkin sellaisen tekstin, jonka kieltä et itse hallitse natiivitasolla, apu saattaa löytyä hausta.

”Liiton toimistolla soi päivittäin puhelin ja aika usein soittaja etsii kääntäjää asiakirjalleen. Kysyjät haluavat usein käännettä tutkintotodistuksia ja virallisia viranomaisasiakirjoja. Joskus kääntäjää etsitään omalle teokselle tai väitöskirjan esipuheelle ja tulkkia voidaan etsiä vaikka konferenssiin.” kertoo liiton järjestöasiantuntija **Jenni Kavén**. ”Silloin neuvomme heidät etsimään asiantuntijaa hakupalvelusta. Pyrimme siihen, että hakupalvelun tiedot olisivat aina ajan tasalla. Jäsen, muistathan siis päivittää yhteystietosi!”

Jos et ole vielä Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton jäsen – kannattaa liittyä, jotta saat tietosi hakupalveluun!

Etsitkö kääntäjää tai tulkkia?

www.sktl.fi/hakupalvelu

Kiinnostaako SKTL:n jäsenyys?

www.sktl.fi/liity

Haluatko päivittää yhteystietojasi hakupalvelussa?

Lue ohjeistuksemme täältä:

www.sktl.fi/jasenet/jasentietojen-paivittaminen

Professori Pirjo Kukkoselle nimikkorahasto Kansalliskirjastoon

Professori emerita **Pirjo Kukkonen** nimikkorahasto rahoittaa digitoinnin kehitysprojektia, jonka kolmikielinen nimi on Käännösten kirjasto – Översättningsbiblioteket – The Library of Translations.

Käännösten kirjasto on osa Kansalliskirjaston humanistista digitaalista kirjastoa, jossa vanhat kirjat, sanomaja aikakauslehdet, nuotit, kartat ja pienpainatteet ovat helposti haettavissa ja käytettävissä samassa digi.kansalliskirjasto.fi-palvelussa. Palveluun lisätään parhaillaan tekijänoikeudesta vapaita vanhoja kirjahistorian ja kirjallisuuden klassikoita, joiden joukossa on paljon mm. ruotsinkielistä aineistoa.

Kansalliskirjaston yhteyspäällikkö **Pirjo Karppinen** kertoo, että pilottihankkeen nyt meneillään olevassa ensimmäisessä vaiheessa jotkut valitut alkuperäiset tekstit ja käännökset saadaan nähtäville rinnakkain suomen- ja ruotsinkielisinä teoksina. Jatkossa tavoitteena on laajentaa aineistoja ja palvelua kansalliskielten ja pohjoismaisten kielten välille, myöhemmin myös muiden kielten käännöksiin käytettävissä olevien resurssien mukaan. Teknologiaa käännösten kirjaston kehittämiseen kehitetään tämän vuoden aikana.

”Pitkäaikainen unelmani Käännösten kirjasto -hankkeestani toteutuu lahjoitusvarojen turvin osana Kansalliskirjaston Kulttuuriperintörahastoa. Näin voimme nostaa esille käännökset, kääntämisen ja kääntäjät tärkeänä osana kansainvälistä ja kansallista kulttuuriperintöämme”, iloitsee

Pirjo Kukkonen

© Kansalliskirjasto / Marko Oja

professori Pirjo Kukkonen. ”Mieli on kiitollinen! Voin vain todeta vähän **Lauri Viitaa** muunnellen, että kun jotakin toivoo oikein hartaasti ja tuhat kertaa: ’tuhat kertaa tuhat / ei voi olla suotta.’”

Professori Kukkonen pitkä tutkijanura käsittää kielen, kirjallisuuden ja kääntämisen tutkimusta. Hän on ensimmäinen ruotsin kielen kääntämisen professori Helsingin yliopistossa. Johtavana ajatuksena Kukkonen humanistisessa tutkimuksessa on humanismin ja sivistyksen idea, miten tietoa luodaan ja miten sitä siirretään ja säilytetään kulttuuriperintönä.

Tue sinäkin Kansalliskirjaston kulttuuriperinnön säilyttämistä osoitteessa www.kansalliskirjasto.fi/fi/lahjoita.

Teksti: Maarit Laitinen

Kirjoittaja on liiton tiedottaja.

#laatu2019

8.4.2019 klo 8.30–16.00
Eurooppasali,
Malminkatu 16, Helsinki

Laatuketju kielipalveluissa

Yhteistyössä:

Euroopan komission käännöstoimen pääosasto
Suomen kielipalveluyritykset SKY
Kieliasiantuntijat ry
Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto SKTL

KIELIASIANTUNTIJA KIIHTYI VIRKAVIESTINNÄSTÄ JA PÄÄTYI KOKEILUKIIHDYTTÄMÖÖN

Yksi valtioneuvoston kanslian käännös- ja kielitoimialan tehtävistä on ohjata ja kehittää ministeriöiden virkakielen laatua. Valtioneuvoston kansliassa tai muissakaan ministeriöissä ei työskentele kielenhuoltajia, vaan hyvä kielenkäyttö on kaikkien ministeriöissä työskentelevien tehtävä. Tukea tähän kuitenkin tarvitaan, ja vauhtia saatiin Kokeilukiihdyttämöstä.

Mikä ihmeen Kokeilukiihdyttämö?

Kokeilukiihdyttämö oli osa pääministeri **Juha Sipilän** hallituksen kärkihanketta, jossa edistetään kokeilukulttuuria. Kokeilukiihdyttämö oli suunnattu valtionhallinnon työntekijöistä koostuville tiimille, jotka halusivat ratkoa työnsä haasteita kokeilun keinoin. Kokeilukiihdyttämön tavoitteena oli juurruttaa kokeilut osaksi jatkuvaa hallinnon kehittämistä ja uudistaa toimintatapoja ketterästi ja asiakaslähtöisesti. Kiihdyttämöön osallistuvilla tiimillä oli tarjolla sparrausta, työpajoja, välitehtäviä, keskinäistä tukea, uusia ideoita, kontakteja ja paljon erilaisia vinkkejä.

Hankkeessa järjestettiin kaksi Kokeilukiihdyttämöä, joista jälkimmäiseen osallistuimme 16 muun tiimin kanssa viime syksyn ajan. Tiimien aiheet olivat hyvin erilaisia, esimerkiksi turvapaikkaprosessiin liittyvien huhujen murtaminen, Ylen Tulevaisuusstudio, sähköisen verkkooppimisympäristön eOppivan pedagoginen pelikirja. Meidän pienen, kahden hengen tiimimme aiheena oli virkaviestinnän selkeyttäminen. Vaikka aiheet ja tiimien kokoonpanot poikkesivat toisistaan paljonkin, niin haasteet olivat yllättävän samanlaisia: toimintatapojen ja -kulttuurin muutostarve ja ihmisten osallistaminen pohdituttivat lähes kaikkia tiimejä.

Miksi virkaviestinnän selkeyttäminen kaipasi kokeilua ja kiihdytystä?

Me kaksi kieliasiantuntijaa olemme sivutoinamme parin vuoden ajan pyrkinneet nostamaan ministeriöissä esille virkatekstien selkeyttä ja erityisesti tekstien suunnittelua. Olemme laatineet opastusta ja koonneet vinkkejä ministeriöiden yhteiseen intranettiin siitä, miten omaa kirjoittamistaan kannattaa suunnitella heti alusta lähtien. Jälkikäteen kun on vaikea korjailla tekstin "isoja" valintoja, kuten epäolennaisia sisältöjä tai sekavaa kokonaisrakennetta.

Itse asiassa tämä työmme on ollut uuden kokeilua kaiken aikaa, mutta kaipasimme ministeriöihin myös aktiivisempaa keskustelua virkatekstien selkeyttämisestä,

sillä ilman yhteistä keskustelua on turha yrittää muuttaa toimintatapoja. Koska kaipasimme myös keinoja ja uusia ideoita keskustelun aktivoimiseksi ja eräänlaista tuoppausta eteenpäin, intranetin uutinen Kokeilukiihdyttämön käynnistymisestä sai meidät molemmat yhtä aikaa ja toisistamme tietämättä innostumaan. Tuumasta toimeen, hakemus vetämään ja Kiihdyttämö toivotti meidät tervetulleiksi kokeilemaan!

Mitä Kokeilukiihdyttämössä tapahtui ja mitä opimme?

Kokeilukiihdyttämön kaikki tiimit kokoontuivat yhteensä neljä kertaa. Yhteisissä tilaisuuksissa saimme inspiroivia tietoiskuja muun muassa yrittäjämäisestä johtamisesta, kokeilujen vaikuttavuudesta ja palvelumuotoilusta. Innostavia olivat myös sparraavat ryhmäkeskustelut. Kaupan päälle tuli vielä tukku hyödyllisiä linkkejä ja vinkkejä muuhunkin kehittämiseen. Nämä kaikki herättivät myös joukon uusia ideoita.

Kokeilukiihdyttämössä tiimien tehtävänä oli toteuttaa jokin lyhyt kokeilu. Me kokeilimme, saammeko helposti lähestyttävällä sähköisellä työfoorumilla eli käytännössä ministeriöiden yhteisessä intranetissä aikaan keskustelua virkatekstien laadun parantamisesta, kun laitamme

Kokeilukiihdyttämön loppujuhla.

© Kokeilukiihdyttämö

sinne kommentoitavaksi uuden version Hyvin suunniteltu, puoliksi kirjoitettu -oppaasta. Tulos: kommentteja ei tullut kovin paljon, mutta ne olivat relevantteja.

Samaan aikaan Kokeilukiihdyttämön kanssa nousivat ajankohtaisiksi verkkopalveluita koskevat saavutettavuusvaatimukset, joihin kuuluu myös kielellinen ymmärrettävyys. Saavutettavuuskysymyksiin vastataksaan valtioneuvoston kanslian julkaisuautoiminto laati ministeriöiden verkkojulkaisuja varten tiiviin ohjeen, johon julkaisuautoiminto pyysi meiltä tekstin suunnittelun ja kirjoittamisen vinkkejä.

Kokeilukiihdyttämö kirkasti ja sanoitti asioita, jotka tavallaan tiesimme entuudestaan, mutta joita emme olleet tietoisesti miettineet ministeriöiden virkakielen kehittämisen näkökulmasta: mitkä ovat relevantit sidosryhmämme kehitystyössä, miten motivoimme verkostomaiseen virkaviestintätyöskentelyyn osallistuvia, miten saamme aikaan keskustelua, jota kirjoittamisen muutos vaatii. Kiihdyttämö myös auttoi paremmin hahmottamaan sitä kokonaisuutta, joka ministeriöiden virkaviestinnän kehittämiseen liittyy, ja niitä erilaisia keinoja, joilla virkakielen laatua voitaisiin parantaa.

Keskitymme tekstien vaikuttavuuteen

Hauskaa oli huomata, että palvelumuotoilussa ja sen asiakaslähtöisyydessä on paljon samaa ajattelua kuin itsellämme virkaviestinnän selkeyttämisessä. Omat ajatuksemme kumpuavat suomalaisten lähteiden lisäksi kansainvälisestä plain language -liikkeestä: kirjoittamisen lähtökohtana pitäisi olla tekstin tarkoitus ja kohderyhmä – aivan kuten kääntämisessäkin.

Mielenkiintomme virkaviestinnän kehittämisessä kohdistuu nimenomaan siihen, että kirjoittajat huomaisivat, miten tärkeitä valintoja he tekevät tekstin sisältöjä, kokonaisrakennetta ja sävyäkin valitessaan. Näiden valintojen tulisi perustua tekstin tarkoitukseen ja kohderyhmään. Teksti toimii hyvin omassa tarkoituksessaan vasta silloin, jos lukija löytää tekstistä ne asiat, mitkä hänen oli tarkoitus löytää, ja ymmärtää ne. Kun teksti on kohderyhmän kannalta hyvin toimiva, myös kaikkien tekstin jatkokäsittelijöiden on yleensä helppoa ja nopeaa käsitellä sitä. Tekstin selkeys ja ymmärrettävyys helpottavat ja nopeuttavat työtä, kun muut tekstin käyttäjät hyödyntävät tekstiä omassa työssään tai jatkojalostavat tekstiä, poimivat siitä osia uusiin teksteihin, tai vaikkapa kääntävät sitä.

Toki kirjoittajat tarvitsevat myös kielenhuollon suosituksia. Ne on onneksi helppo kunkin tarkistaa esimerkiksi Kotimaisten kielten keskuksen sähköisestä Kielitoimiston ohjepankista.

Mitä tapahtuu Kokeilukiihdyttämön jälkeen?

Olenainen asia käytännön ponnisteluissamme tulee olemaan, saammeko kootuksi ministeriöistä epävirallisen "agenttiverkoston" pitämään esillä virkaviestinnän selkeyttä ja keskustelemaan virkaviestinnän kehittämisen suunnasta, tarpeista ja toimenpiteistä. Ehdottomasti aiomme tutustua tarkemmin myös palvelumuotoilun keinoihin.

Jos valtioneuvoston kansliaan jonain päivänä saataisiin kielten ja viestinnän välimaastosta tuleva erityisasiantuntija pitämään virkaviestinnän laatuksymyksiä esillä ministeriöissä kokoaikaisesti, hän voisi toimia vielä paljon tehokkaammin kuin me oman työn ohella toimivat: järjestää tietoisuutta, julkaista kirjoituksia ja ylläpitää virtuaalista työtilaa, kouluttaa, pitää yllä yhteyksiä sekä suomalaisiin että kansainvälisiin alan asiantuntijoihin, ylipäänsä monin eri keinoin pitää aiheita esillä ministeriöiden arjessa. Kun kirjoitustyöstä keskusteleminen näin nostettaisiin aivan arkiseksi, jokaista virkamiestä koskevaksi asiaksi, vähitellen myös virkamiehet oppisivat kiinnittämään huomiota viestintätapoihinsa omassa työssään – joka on enimmäkseen kirjoittamista.

Teksti ja kuva:

Kaisa Kuhmonen ja Rauni Peltola

Kaisa Kuhmonen (FM) on kielipalveluiden tukiyksikön päällikkö valtioneuvoston kansliassa.

Rauni Peltola (DKK, FM suomen kieli) työskentelee englannin kääntäjänä valtioneuvoston kansliassa.

Linkkejä:

vm.fi/artikkeli/-/asset_publisher/kokeilukiihdyttamo-starttaa-taas-syksylla – Valtionvarainministeriön uutinen kesältä 2018

www.iplfederation.org/definitions-of-plain-language/ – Selkeän tekstin määritelmä Plain Language Federationin sivuilla

verkkojulkaisut.vm.fi/zine/92/cover – Hyvin suunniteltu, puoliksi kirjoitettu -opas, valtioneuvoston kanslia 2016

www.kielitoimistonohjepankki.fi/ – Kotimaisten kielten keskuksen ohjepankki

www.eoppiva.fi/koulutukset/hyva-virkakieli/ – Kotimaisten kielten keskuksen verkkokurssi

tampub.uta.fi/handle/10024/66333 - Suominen T., Koskinen K. & Tuominen T. 2012: Käyttäjakeskeinen kääntäminen. – Samantyyppistä ajattelua kääntämisestä kuin plain language -liikkeen lähteissä yleisemmin.

KouKi ry esittäytyy

KouKi ry eli silloinen Kouvolan Kieltenopiskelijat ry perustettiin Kouvolaan vuonna 1971 valvomaan kieli-instituutin opiskelijoiden etuja. Kieli-instituutti muuttui käännöstieteen laitokseksi ja osaksi Helsingin yliopistoa kymmenen vuotta myöhemmin, jolloin ainejärjestöstä ja sen opiskelijoista tuli osa Helsingin yliopiston yliopilaskuntaa (HYY). Kouvolaan voisi luonnehtia hieman Helsinkiä pienemmäksi ja hiljaisemmaksi kaupungiksi, minkä ansiosta Koukin toiminta kukoisti kaupungissa, jossa ei muutoin paljon opiskelijoille tapahtumia järjestetty. Koukin kulta-aikana sillä oli jopa oma levyttävä kuoro. Koukin omaa lehteä Vääntäjää julkaistiin ahkerasti, ja sen retrot kannet tuovat yhä nykyäänkin nostalgisen tuulahduksen Koukin arkistoihin. Sitten Vääntäjä on siirtynyt verkkojulkaisuksi, mutta tarjoaa lukijoilleen yhä lautasmallin mukaisen annoksen hupia ja painokasta journalismia käännösopiskelijoiden arjesta.

Kouvolan Kieltenopiskelijat ry:n nimen rinnalle lisättiin lyhenne ”KouKi ry” virallisesti vuonna 1991 ja vuonna 2010 nimeksi muutettiin pysyvästi KouKi ry. Nimen lyhentäminen on aiheuttanut tuoreissa kääntäjäopiskelijoissa päänvaivaa, jos sitä vertaa ”läpinäkyvämpiin” nimiin kuten Saga (pohjoismaisten kielten ainejärjestö) tai Rupla (slaavilaiset kielet). Koukin uusien ja vanhojen illan tietovisassa on perinteisesti kysytty lyhenteen alkuperää. Koukin logossa komeilee pöllö, jota käytetään myös järjestön maskottina mm. Facebook-tapahtumien, Vääntäjä-lehden artikkeleiden ja ylipäättään kaikkien Koukiin liittyvien asioiden kuvituksessa ja jargonissa. Lisäksi on olemassa ”Tavallista pöllömpi kääntäjä” -haalarimerkki, ja ”Tavallista pöllömpi opettaja” -tunnuskuksia jaettiin aikoinaan. Koukin haalarit ovat väriltään valkoiset ja niitä koristaa pöllölogo yläosan etutaskussa.

Vuonna 2009 käännöstieteen opettajat ja opiskelijat keräsivät kimpsunsa ja muuttivat Kouvolaan Helsinkiin, jossa he yhä nykyäänkin majailevat – tarkemmin sanottuna Helsingin Kaisaniemen sydämessä, Metsätalon sokkeloisten käytävien uumenissa. Kouki on yhä ylpeä juuristaan ja perinteitä kunnioitetaan edelleen (yksi Koukin Facebook-ryhmän eniten hilpeyttä aiheuttaneista päivityksistä viime vuodelta oli linkki Kalevauvan Kouvola-biisiin). Esimerkiksi perinteinen lahja vuoden koukilaiselle on ollut (meno)lippu junalla Kouvolaan. Koukin juhlissa saattaa lisäksi törmätä juomaan nimeltä ”Taste of Kouvola” ja Koukin sitsilauluvihossa eli tuttavallisemmin ”läsyssä” on monia lauluja, jotka on omistettu Kouvolaan. Akateemisilla pöytäjuhlilla eli sitseillä raikuu laulujen sanoja kuten ”Kouvolaan kuukin

© Teemu Pesonen

Tunnelmia Koukin fuksiaisista Kouvolaan vuosilta 2007 ja 2008.

on kuumempi” perinteisen ”Intian kuun” sijaan sekä sävelmä ”kevät toi, kevät toi kääntäjän”. Monet koukilaiset ovat raportoineet tuntevansa vahvaa kotiseutuylpeyttä, jos ovat jostain syystä sattuneet eksymään Kouvolaan (todellisesta synnyinseudusta huolimatta). Olemme kuitenkin kotiutuneet hyvin Helsinkiin, ja tietojemme mukaan viimeisetkin Kouvolassa opintonsa aloittaneista henkilöistä ovat nykyään valmistuneet. Näin ollen Helsingissä majailee nykyään aivan uusi Kouki-sukupolvi.

Vuoden 2017 syksyllä Helsingin yliopistolla sekä Koukissa puhalsivat muutoksen tuulet, kun kääntämisen ja tulkkauksen opetus siirtyi kokonaan maisterivaiheeseen. Ennen uudistusta kääntämistä ja tulkkausta on voinut opiskella pääaineena jo kandidaattivaiheessa. Muutoksen jälkeen Kouki on profiloitunut ennen kaikkea maisteriopiskelijoiden ainejärjestöksi ja keskittynyt järjestämään opintojen loppuvaiheeseen ja työelämän alkuun sopivia tapahtumia kuten paneelikeskustelun käännös- ja tulkkausalan tilanteesta työelämässä, ekskursion mm. Keskusrikospoliisin käännösosastolle, työnhakupajojen ja tietysti myös virkistystapahtumia. Vuoden 2019 hallituksen kokoonpanossa näkyy erityisesti satsaaminen opintojen loppuvaiheeseen ja työelämään, meillä on mm. ensimmäistä kertaa hallituksessa mukana erityinen alumni- ja käännösteknologiavastaava (joka keskittyy erityisesti maisteriohjelman uuden erillisen

opintosuunnan, käännösteknologian, kiemuroihin) sekä osuuskuntavastaava. (Lue myös juttu Koukin liittymisestä Monikieliset-osuuskuntaan!) Hallitukseen kuuluu tänä vuonna tuttuun tapaan atk-vastaava, työelämä- ja opintovastaava sekä tietysti puheenjohtaja, sihteeri ja taloudenhoitaja. Tämän lisäksi edellisissä hallituksissa on ollut mm. liikunta-, kulttuuri-, suhde-, ympäristö- ja pöytäjuhlavastaavia. Monet Koukin hallituksen penkkejä kuluttaneet ovat huomanneet, että kun järjestölle antaa pikkusormen, se vie koko siiven, ja hommaan saattaa uppoutua niin, että löytää itsensä hallituksesta seuraavanakin vuonna – tai seuraavana neljänä vuonna... Pienehköstä koostaan johtuen Kouki pyrki panostamaan tapahtumissaan enemmän laatuun kuin niiden määrään. Jäsenemme tulevat meille aina tärkeysjärjestyksessä ensimmäisinä, ja kaikki toiminta järjestetään aina opiskelijoidemme tarpeet ja viihtyvyys etusijalla. Ei pöllömpi ainejärjestö!

Vääntäjä löytyy osoitteesta vaantaja.wordpress.com/ Koukia voi myös seurata Instagramissa nimellä [koukiry](#).

Teksti: Aino Suoranta ja Ilona Repponen

Kirjoittajat ovat Helsingin yliopiston kääntämisen maisteriopiskelijoita ja ainejärjestöaktiiveja. Aino Suoranta on KouKi ry:n puheenjohtaja, ja Ilona Repponen on osuuskunta- ja työelämävastaava.

Monikielistä yhteistyötä

Helmikuussa 2018 Itä-Suomen yliopiston kääntäjäopiskelijoiden osuuskunta Monikieliset lähestyi Turun ja Helsingin yliopistojen kääntämisen ainejärjestöjä ja ehdotti osuuskuntayhteistyötä. Tavoitteeksi tuli sääntöjen muutos, jotta osuuskuntaan voisivat liittyä helsinkiläiset ja turkulaiset opiskelijat. Näin alkoi osuuskuntayhteistyön valmistelu. Osuuskunnan on tarkoitus tukea opiskelijoiden työelämävalmiuksia ja kerryttää työkokemusta. Millaiset jäsenehtojen tulisi olla, jotta osuuskuntaan liittyvät olisivat samalla viivalla? Tätä ja monia muita kysymyksiä pohtivat ainejärjestöjen edustajat.

”Turussa olimme heti alusta asti todella innoissamme yhteistyöstä muiden kaupunkien kääntäjäopiskelijoiden kanssa. Ainejärjestöllämme Kääntöpiirillä on ollut jo kauan oma käännöspalvelu, ja sitä pyritään kehittämään jatkuvasti. Opiskelijoiden mahdollisuus liittyä Monikielisiin on loistava tilaisuus, koska sen kautta käännös-, tulkkaus- ja kielipalvelutoimeksiantojen aloittaminen ei enää tunnukaan niin pelottavan itsenäiseltä, vaan on osuuskunta, joka antaa tukea ja turvaa”, Turun yliopiston Kääntöpiiri ry:n edustaja **Maria Krankkala** sanoo.

”Ehdotus oli tosiaan erittäin tervetullut ja siinä on potentiaalia. Osuuskuntayhteistyö tuo yhtenäistä linjaa hinnoitteluun, mikä tukee kollegiaalisuutta. Lisäksi osuuskunnan jäsenet ovat työntekijän asemassa, ja laskutus on helppoa”, kommentoi **Ilona Repponen** Helsingin yliopiston KouKi ry:stä.

”Toivomme yhteistyöstä piristystä osuuskunnan toimintaan, jotta näin ainutlaatuinen toimintamuoto saisi jatkoa. Jäsenten kiinnostus varsinkin osuuskunnan hallitustyötä kohtaan on ollut valitettavan vähäistä”, kertoo **Henriikka Laamanen** Monikielisistä.

Teksti: Ilona Repponen, Maria Krankkala ja Henriikka Laamanen

Kirjoittajat edustavat Helsingin, Turun ja Itä-Suomen yliopistoja ja kuuluvat osuuskuntatyöryhmään.

Työvälineitä kääntäjille: Viro-suomi-sanakirja ilmestyi

Kotimaisten kielten keskus ja sen virolainen kumppani Viron kielen instituutti (Eesti Keele Instituut) ovat julkaisseet uuden virolais-suomalaisen verkkosanakirjan. Hankkeen suojelijana toimi rouva **Jenni Haukio**.

Viro-suomi-sanakirja (2019) julkaistiin verkossa sopivasti vuodenvaihteen jälkeen: vuonna 2018 Viron valtio vietti 100-vuotisjuhliiaan ja vuonna 2019 naapurissa juhlitaan virolaisen kielen teemavuotta. Vastaavasti Suomen 100-vuotisjuhlien kunniaksi julkaistiin Suomi-viro-suursanakirjan maksuton verkkoversio. Uuden Viro-suomi-sanakirjan ensimmäinen edeltäjä, **Lauri Kettusen** *Virolais-suomalainen sanakirja*, ilmestyi Helsingissä jo vuonna 1917.

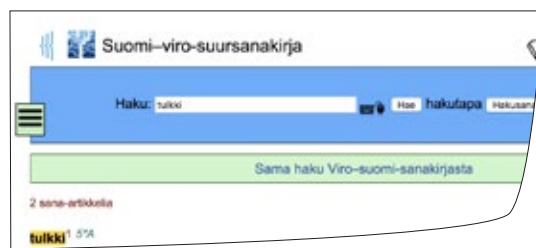
Käyttöliittymässä suomalais-virolainen ja virolais-suomalainen sanakirja on yhdistetty. Molemmista voi hakea tietoa sekä suomeksi että viroksi.

Sanakirjan toimittajat ovat **Sofia Björklöf, Anu Haak, Külli Kuusk, Saarni Laitinen, Ilona Paajanen ja Ulla Vanhatalo**, kielioopin asiantuntija **Ülle Viks** ja käyttöliittymän luoja **Indrek Hein**. Sanakirjan päätoimittivat **Heikki Hurta ja Margit Langemets**.

Verkkosanakirja Eesti Keele Instituutin sivuilla:
www.eki.ee/dict/efi.

Teksti: Jenni Kavén

Kirjoittaja on liiton järjestöasiantuntija ja viro-suomi-kääntäjä.

Kirjailija

”Kirjoittamisesta,
kirjailijan ammatista
ja kirjallisuudesta
kirjailijoiden
omalla äänellä.”

Tilaa Kirjailija kotiin!

Vuosikerta 30 €
www.kirjailijaliitto.fi

**Suomen
Kirjailijaliitto**

Pelkkiä hyviä puolia

Pienyrittäjä hyötyy verkostoitumisesta

Monet itsensä työllistävät kääntäjät tekevät työtään pääasiassa yksin. Työyhteisö voi löytyä esimerkiksi verkon keskusteluryhmistä tai alati lisääntyvistä yhteistyöskentelytiloista. Monet myös jakavat työhuoneensa kollegan tai yhteistyökumppanin kanssa. Kyse on verkostoitumisesta. Verkostoituminen on paitsi muotisana myös konkreettista työhyvinvointia. Se on usein myös yrityksen menestymisen ehto. Verkostot takaavat sen, että asiakas ja palvelut kohtaavat.

Verkottunut yhteiskunta on ollut ainakin viimeiset pari vuosikymmentä taloustieteilijöiden kuuma peruna. Sitä on tutkittu niin sosiologisesta kuin taloustieteellisestäkin näkökulmasta. Pääasiassa verkostoitumisesta on puhuttu positiiviseen sävyyn, mutta tutkimuksen ja ilmiön vakiintuessa joukkoon on tullut kriittisiäkin puheenvuoroja. Pienyrittäjän arjessa verkostoituminen on kuitenkin pääasiassa voimavara tai jopa enemmän.

”Verkostoitumisessa ja yhteistyössä on vain ja ainoastaan hyviä puolia”, **Päivi Tikkanen** toteaa omista kokemuksistaan.

Tikkanen on pyörittänyt yhden naisen käännösalan yritystään melkein kaksikymmentä vuotta. Viimeiset vuodet Elävä Kieli on toiminut Helsingin Käpylässä samoissa tiloissa viiden pienyrityksen ja kuuden yrittäjän kanssa. Yrityskollektiivi Studio Käpylässä toimii paitsi kääntäjiä, myös graafikko, copywriter ja markkinointiviestinnän ammattilaisia.

Yhteinen toimisto mahdollistaa tiiviin yhteistyön ja asiakkaiden hyvän ja monipuolisen palvelun. Pienyrittäjät saavat yhteistyöstä synergiaetua, mutta säilyttävät samalla oman autonomiansa. Näin ne voivat myös vastata tiukentuneeseen kilpailuun, jossa samoilla markkinoilla toimivat suuret käännösalan ketjut.

Tämän on huomannut myös **Mili Viita**, joka on toiminut yksityisyrittäjänä puoli vuosikymmentä. Ennen omaa Mili Viita Communications -yritystään hän työskenteli 13 vuotta suuren norjalaisen käännösyrittäjän Suomen toimistossa. Oma yritys oli ollut jo pitkään jonkinlainen haave, mutta vasta jäätyään norjalaisesta yrityksestä pois ja lasten ollessa riittävän isoja hän alkoi toteuttaa haavettaan.

”Kyllä minä aika monta kuukautta yökaudet tein laskelmia, ennen kuin uskalsin lähteä yrittäjäksi”, Viita kertoo.

Yhdessä enemmän

Uuden yrityksen toiminnan käynnistämässä verkostot olivat tärkeässä asemassa. Perustamispäätöksen jälkeen Viita otti yhteyttä entisiin asiakkaisiin, yhteistyökumppaneihin ja kollegoihin. Monet kollegat lupasivat suositella Viitaa asiakkailleen. Viita myös kiersi erilaisissa alan tapahtumissa ja koulutuksissa. Yritys lähtikin pyörimään yllättävän hyvin ja sen toiminta vakiintui alkuperäisiä suunnitelmia nopeammin.

Yrityksen perustamista Viita ei ole katunut kertaakaan. Jos hän kuitenkin jotakin tekisi toisin, hän puhuisi suunnitelmistaan aiemmin myös muille. Kaikkea ei olisi kannattanut miettiä ja laskea yksin alkuvaiheessakaan.

Tällä hetkellä Viidalla on kollegansa kanssa yhteiset työtilat ja osittain asiakkaatkin – he perustivat omien yritystensä lisäksi yhteistyöyrityksen, jonka nimissä he voivat tarjota asiakkailleen vähän laajempaa ja parempaa palvelua. Ammatillisen tuen lisäksi läheinen kollega tarjoaa myös henkistä tukea. ”Hän on myös itkumuuri”, Viita naurahtaa.

Sekä Tikkanen että Viita pitävät yhteistyötä ammatillisen kehittymisen ehtona. Vaikka kääntäjät ovat tiedonhaun mestareita, tulee kaikille tilanteita, joissa jollekin termille ei tunnu löytyvän osuvaa käännettä tai sanat eivät muuten vain asetu oikeille paikoilleen. Joskus vastaus löytyy omasta työyhteisöstä, toisinaan sitä joutuu metsästäämään laajemmalla.

”Yksi plus yksi on aina enemmän kuin kaksi”, Tikkanen toteaa.

Kuvassa vasemmalta oikealle: Mili Viita vierailmassa Päivi Tikkanen, hänen yhteistyökumppaninsa Reeta Niemisen ja harjoittelija Hanna Väisänen luona Yrityskollektiivi Studio Käpylässä.

”Yksi plus yksi on aina enemmän kuin kaksi.”

- Päivi Tikkanen

Jokaisella on omat maneerinsa ja toistuvat virheensä, joiden korjaamista toisten ammattilaisten antama palaute helpottaa. Ja vaikka rutiinit auttavat arjen rytmittämässä, ne saattavat myös sitoa ajattelua. Kollegat, yhteistyökumppanit, vasta valmistuneet ja muut alalle tulijat voivat auttaa kirkastamaan ajattelua, tuoda uutta tietoa ja ihan konkreettistakin osaamista.

Mentorointia ja alumnitoimintaa

Verkostoituminen ei ole vain tasavertaisten toimijoiden välistä toimintaa, vaan kyse on myös laajemmasta ilmiöstä. Sekä Viita että Tikkanen toimivat mentoreina nuorille alalle tuleville kääntäjille. Tikkanen on mukana SKTL:n mentorointiohjelmassa. Viidan mentoroitava otti itse yhteyttä sen jälkeen, kun tämä oli ollut luennoimassa yliopistolla. Viita sanookin olevansa hyvin vaikuttunut siitä, miten nykyään yliopistoissa panostetaan työelämävalmiuksien opettamiseen. ”Se on aivan toista kuin minun aikamani”, hän toteaa.

Niin kuin monilla muillakin aloilla, myös kääntäjillä on menossa sukupolvenvaihdos. Useat alan konkarit ovat siirtymässä eläkkeelle ja heidän mukanaan on yhteisöstä poistumassa paljon hiljaista tietoa. Hiljaisen tiedon siirtäminen seuraavalle kääntäjäsukupolvelle on Tikkaselle sydämen asia. Siihen hän toivoo lisää rakenteita, joiden luomisessa SKTL:kin voisi olla hänen mielestään vielä enemmän mukana.

Yliopistot ovat terävöittäneet myös alumnitoimintaansa. Sen kautta haetaan paitsi rahoitusta myös esimerkiksi harjoittelupaikkoja nykyisille opiskelijoille. Päivi Tikkanen vastasi Helsingin yliopiston alumniyhdistyksen harjoittelupaikkahakuun. Nyt hänen yrityksessään on kevätlukukauden kestävässä harjoittelussa maisterivaiheen käännöstieteen opiskelija.

Pienyritykselle harjoittelija voi olla houkutteleva mahdollisuus etenkin, jos töitä on paljon. On kuitenkin tärkeää muistaa, että harjoittelija tarvitsee ohjausta eikä häneltä voi odottaa ammattilaisen työpanosta. Työstä pitää myös maksaa siihen kuuluvan vastuun mukaan. Yliopistot osallistuvat toisinaan harjoittelun rahoittamiseen, mutta ohjaamiseen kuluva aika tulee harjoittelun ohjaajan budjetoida itse.

”Kaikkeen kannattaa mennä mukaan niin paljon kuin ikinä ehtii ja jaksaa.”

- Mili Viita

Miten verkosto rakennetaan?

Verkostoituminen alkaakin usein jo opiskeluaikana. Opiskelukaverit muodostavat ensimmäisen oman ammatillisen viiteryhmän. Verkot kehittyvät ja kasvavat alan tapahtumissa, messuilla ja yhdistystoiminnassa. Erilaisia verkostoitumiseen sopivia tilaisuuksia ja koulutuksia järjestää muun muassa SKTL.

”Kaikkeen kannattaa mennä mukaan niin paljon kuin ikinä ehtii ja jaksaa”, Viita toteaa.

Hän on ollut mukana myös yhteispohjoismaisessa järjestötoiminnassa. Ensimmäisellä matkalla hän tunsi vain oman matkaseurueensa, mutta nyt niissäkin tapahtumissa suurin osa alkaa olla tuttuja. Hän muistuttaa, että koskaan ei tiedä, mistä seuraava työtarjous tulee tai minkälaista yhteistyötä tapaamisista versoo.

Paras ja tärkein tapa verkostoitua on kuitenkin se, että tekee työnsä niin hyvin kuin osaa. Sekä Tikkasen että Viidan yrityksillä on jo oma vakiintunut asiakaskuntansa. Aina välillä kumpikin joutuu kieltäytymään tarjotuista tehtävistä työkiireiden takia. Silloin asiakasta voi palvella suosittelemalla hänelle osaavaa tekijää. Siitä hyötyvät kaikki eikä vähiten yrittäjä itse.

Teksti: Riikka Pouta

Kirjoittaja on opettaja ja vapaa toimittaja.

Verkostoitumisen hyödyt:

Yrittäjä hyötyy verkostoista monella tavalla. Verkostojen avulla voit esimerkiksi

- luoda uusia liiketoimintamahdollisuuksia
- kasvattaa yrityksesi myyntiä ja tehostaa sen toimintaa
- ratkaista liiketoimintaan liittyviä ongelmia
- laajentaa asiakaskuntaa ja markkina-alueita
- saada kustannussäästöjä
- saada uusia oivalluksia ja ideoita
- hyödyntää muiden osaamista
- saada tukea oman hyvinvointisi edistämiseen
- helpottaa työn ja muun elämän yhteensovittamista (Verkotot pienyrittäjän tukena, Työterveyslaitos 2017, s. 6.)

Lähteet:

Airila, Auli & Bergbom, Barbara: *Verkotot pienyrittäjän tukena*. Työterveyslaitos, Helsinki 2017.

Castells, Manuel: *The Rise of Network Society*. Blackwell, Cambridge 1996.

Möller, Kristian & Rajala, Arto & Svahn, Senja: *Tulevaisuutena liiketoimintaverkot. Johtaminen ja arvonnluonti*. Teknologiateollisuus ry, Tampere 2006.

von Essen, Pia et al.: *Kääntäjämestarin kirja*. Verkkojulkaisu kaantajamestari.fi, 2017.

Verkotot ja verkostoituminen pähkinänkuoressa

- Verkotot voivat olla luonteeltaan yksityisiä tai julkisia. Monet verkotot ovat molempia.
- Yritysmaailmassa verkostoa rakennetaan tietoisesti ja tavoitehakuisesti.
- Verkostolla on päämäärä, joka ohjaa sen kehittämistä ja toimintaa. Jokaisella verkon jäsenellä on myös omat tavoitteensa.
- Verkon jäsenillä on sovitut roolit, joihin liittyy vastuu sovitusta toiminnoista ja yleensä myös riskinotosta ja ansaintalogiikoista. Verkostoitumisen erottaa myös muusta yhteistyöstä yhteisiin tavoitteisiin sitoutuminen.
- Verkostoitumisen sosiologiset mallit painottavat muun muassa luottamuksen merkitystä. Taloustieteellinen lähestymistapa on kiinnostunut lähinnä verkostojen tehokkuudesta ja tuottavuudesta.

Sujuva teksti ansaitsee kitkattoman ulkoasun

Tekstintekijä pohtii ilmaisuja ja sanavalintoja, joilla saisi välitettyä ajatuksensa sujuvimmin lukijalle. Mutta silläkin on merkitystä, miltä teksti näyttää, sillä sisällöllä ja muodolla on läheinen yhteys.

Jos lukeminen takkuu, vika saattaa piillä muuallakin kuin tekstin sisällössä, nimittäin tekstin asussa eli typografiassa. Kun määrittelimme tekstille fontin, tekstikoon tai asettelun, teemme typografisia valintoja. Jokainen tietotekniikan käyttäjä on myös typografian käyttäjä. Typografia antaa tekstille sen fyysisen hahmon.

Typografialle likeinen käsite on taitto. Julkaisun taitolla tarkoitetaan elementtien asettelua painotuotteen sivulle tai digitaaliseen julkaisuun. Taittajan tehtävä on sommitella tekstit, kuvat, linjat ja muut elementit lehden sivulle tai muulle julkaisualustalle typografista ilmettä noudattaen niin, että viesti välittyy lukijalle viestijän tarkoittamalla tavalla.

Typografia itsessään on jo viesti

Meitä ympäröi lukematon määrä typografisia tekstejä, joita olemme oppineet tulkitsemaan. Erotamme vaivatta ulkoasun perusteella satukirjan väitöskirjasta, virsikirjan keittokirjasta ja sähkölaskun pizzamainoksesta. Tekstin varsinainen lukeminen vie aikansa, mutta typografinen ilme välittää jo yhdellä vilkaisulla paljon informaatiota. Se myös auttaa meitä päättämään, mitä tekstiä ylipäätään ryhdymme lukemaan.

Berliinin Minessä kaupunginkirjaston julkisivua koristaa 117 kuparista a-kirjainta. Teoksen on valmistanut taideseppä Fritz Kühn.

Mitä on typografia?

Sana typografia juontaa juurensa kreikan kielen sanoista *typos* 'merkki, leima, jäljennös' ja *grafein* 'kirjoittaa'. Alkujaan typografia on tarkoittanut kaikkea sitä suunnittelua, mikä liittyy painetun tekstin ulkoasuun: mitä kirjaintyyppäjä (engl. *typeface*) ja leikkauksia (*font*) valitaan, miten kirjaimet asetellaan, miten linjoja, värejä, ornamentteja tai tyhjää tilaa käytetään. Nykyisin typografiaa voidaan luonnehtia kirjaintyyppien valinnaksi ja käytöksi ennakoon valmistetuilla kirjaimilla – tai yksinkertaisesti *tekstin asuksi*.

Typografia antaa tekstille persoonallisuuden ja sävyn

Tekstin visuaalinen hahmo antaa sanoille äänen – se kertoo, kuka puhuu ja millä tavalla. Typografian merkitystä tekstille voi verrata siihen, mitä musiikki tekee elokuvalle: se virittää katsojassa odotuksia ja rakentaa elokuvan tunnelman.

Typografia jäsentää ja arvottaa tekstiä

Typografia havainnollistaa tekstin rakenteen: tämä on otsikko, tästä alkaa leipäteksti, tämä on kainalokappale ja tässä on korostus muusta tekstimassasta, joten siinä kiteytetään asiasta jotakin keskeistä. Lukija toimii typografian ohjaamana.

Typografia sijoittaa tekstin kulttuuriseen kontekstiin

Kirjaintyyppit ovat osa taidehistoriaa. Ne heijastelevat omaa aikaansa ja ovat kulttuurisidonnaisia siinä missä vaikkapa arkkitehtuuri tai muoti. Jostakin tulee klassikko, jokin jää päiväperhoseksi.

Klassinen typografia, jota näkee esimerkiksi laadukkaissa kirjoissa, ei ole vähääkään vanhanaikaista. Monet kauneimmista kirjaintyypeistä on suunniteltu satoja vuosia sitten, ja ne ovat edelleen ahkerassa käytössä. Klassinen typografia on luonteeltaan ajatonta – aivan kuten jotkin tekstit.

Kaiken keskiössä on luettavuus

Tekstin luettavuudella tarkoitetaan sitä, kuinka helppoa lukeminen ja sisällön ymmärtäminen on. Helppolukuisuuteen vaikuttavat niin tekstin sisältö (engl. *readability*) kuin tekstin visuaalinen luettavuus (*legibility*).

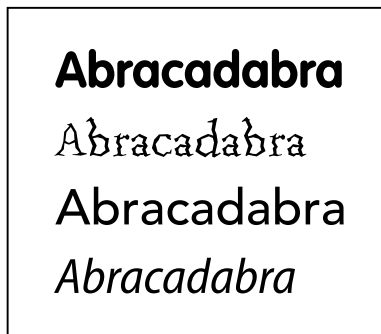
Visuaalinen luettavuus rakentuu monista tekijöistä, kuten valituista kirjaintyypeistä ja siitä, miten niitä on käytetty. Typografian suunnittelussa on huomioitava myös muut lukutilanteen materiaaliset ja kontekstuaaliset tekijät, kuten värit, valaistus ja käytettävissä oleva aika. Lukukokemukseen vaikuttavat niin ikään lukijan yksilölliset ominaisuudet, kuten näkökyky, ja erityisesti lukutottumukset.

Jos lukijan katse takeltelee tekstissä, on se merkki jostakin lukemista hidastavasta piirteestä. Lukija saattaa tulla tietoiseksi lukuprosessista, jolloin helpouden tunne on menetetty.

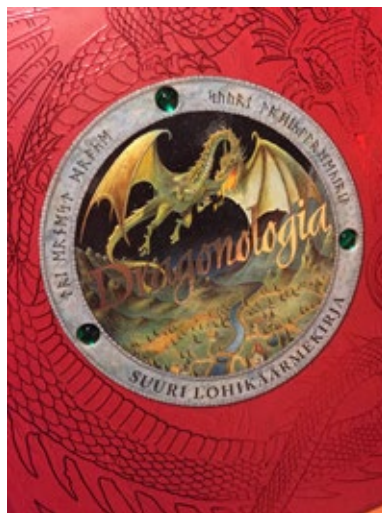
Tekstin ulkoasu herättää miellelyhtymiä

Kun tietynlainen typografia toistuu tietyissä asiayhteyksissä, alamme liittää asioita toisiinsa: tämännäköinen teksti kertoo villistä lännestä, tämännäköinen puolestaan hippiajasta tai jugendista, tältä näyttää romaani, lastenkirja, tietosanakirja, tältä skandaalilehti, makeinen, lääkepakkaus, veroilmoitus, ruokalista tai verkkosivun linkki. Miellämme hahmottuu koko joukko käytänteitä, jolloin aivoihimme kertyy assosiaatioiden varasto, pitkälti tiedostamatta.

Syntyvät mielikuvat ovat osin yleispäteviä, osin ne riippuvat lukijan omista kokemuksista. Joitakin muotoja tulkitsemme vaistonvaraisesti: Pyöristetyt kirjaimet ovat mukavia ja turvallisia, särmikkäät tekevät levottomaksi ja viestivät vaarasta, pystyt kirjaimet vaikuttavat vakailta ja kaltevat aktiivisilta. Kirjaimen laihius viittaa keveyteen, lihavuus tuo painokkuutta. Pieniko-

Esimerkkejä kirjaintyypeistä, joiden muotoja on helppo tulkita intuitiivisesti: pyöristetyt muodot ovat mukavia ja turvallisia (kuvassa ylin, VAG Rounded Std Bold), särmikkäät tekevät levottomaksi ja viestivät vaarasta (Quake), pystyt kirjaimet vaikuttavat vakailta (Avenir Medium) ja kaltevat aktiivisilta (Myriad Pro Semicondensed Italic).

Kuva 4. Lohikäärmekirjassa visuaalisuus on vahva tunnelmatekijä. Käännöksen typografia on toteutettu englanninkielisen alkuteoksen hengessä. Yksityiskohta kirjan etukannesta. – Tri Ernest Drake: *Dragonologia – Suuri lohikäärmekirja (Dragonology. The Complete Book of Dragons)*. Suomen kielelle saattaneet Aslak Breck ja Noora Kinnunen. Egmont Kustannus / Kirjalito, toinen painos 2005.

Millaisia mielikuvia Sisu-pastillin logo herättää?

koiset tekstit miellämme vähemmän tärkeiksi, suuret kirjaimet kertovat erityisestä huomioarvosta ja vertautuvat koväänisyyteen. Myös suurja pienaakkosten käytöllä luodaan tekstille karaktääriä. Erityisen ilmaisuvoimaisesti tekstin ilmiäsuu hyödynnetään sarjakuvissa.

Kulttuurimme jäsenenä meille muodostuu odotuksia siitä, miltä asiat näyttävät. Jos käytänteistä poiketaan, asia pannaan kyllä merkille, tietoisesti tai tiedostamatta. Epäonnistuneella typografialla on vieraannuttava vaikutus. Mikäli informaationtarve on etusijalla, kauneusvirheitä siedetään, mutta laatumielikuva kärsii.

Hyvä typografia on usein läpinäkyvää, jopa näkymätöntä

Hyvää typografiaa kuvataan monesti läpinäkyväksi. Se ei pidä hälyä itsestään, vaan on huomaamatonta ja antaa lukijan keskittyä rauhassa lukemiseen. Katse soljuu riviltä toiselle, lukeminen etenee tasaisesti. Hyvä typografia hellii lukijaa ja optimoi lukukokemuksen. Se on sopusoinnussa sisällön kanssa, jolloin se tukee viestin välittymistä.

Tietokoneohjelmien oletusasetukset eivät automaattisesti tuota visuaalisesti hyvää lopputulosta ja viimeistelyä typografiaa, vaikka jälki saattaakin muistuttaa sitä. Hallittu ja tekstin sisältöä tukeva ulkoasusuunnittelu vaatii ammattilaisen silmää ja osaamista. Hyvä typografia ei ole silkkaa matematiikka, vaan se edellyttää myös optista arviointia.

Typografialla on valtaa

Tekstin ulkoasu vaikuttaa siihen, kuinka prosessoimme tietoa. Helppolukuisuus tukee myös sisällön ymmärtämistä.

Hyvä typografia on laatutekijä, joka määrittelee sitä, miten teksti vastaanotetaan. Jos tekstin ulkoasu ei ole sopusoinnussa tekstin sisällön kanssa, teksti voi tulla torjutuksi.

Kirjoitus on materiaaliksi muuttunutta ajattelua ja kirjaimet taas abstrakteja kuvioita, symbolisia merkkejä, joita olemme harjaantuneet tulkitsemaan. Nämä merkit on syytä tarjota lukijalle ilman tarpeetonta kitkaa. Muodon tulee palvella sisältöä, jotta teksti olisi houkuttelevaa ja sisältö pääsee esiin.

Tekstin ulkoasu ei synny itsestään, vaan se tehdään, aina.

Juttu on lyhennelmä artikkelista, joka julkaistiin Kielibaari.fi-sivustolla 8.8.2018.

Teksti: Merja Sainio

Kirjoittaja on suomentaja, graafinen suunnittelija ja filosofian maisteri, jonka pro gradu -tutkielma *Mihin kääntäjä tarvitsee typografiaa?*

Tekstin asu ja kieliasiantuntijuus hyväksyttiin Helsingin yliopistossa kesäkuussa 2018. Gradu löytyy E-thesis-palvelusta (helda.helsinki.fi).

Kirjallisuutta

Brusila, Riitta (toim.) 2002: *Typografia. Kieltä vai visuaalisuutta*. Helsinki: WSOY.

Hyndman, Sarah 2017 (2016): *Why Fonts Matter*. Uudelleen painettu. Berkeley: Gingko Press.

Itkonen, Markus 2012 (2003): *Typografian käsikirja*. 4., tarkistettu ja laajennettu painos. Helsinki: RPS-yhtiöt.

Korpela, Jukka K. 2004–2018: *Nykyajan kielenopas*. Viimeisin päivitys 9.7.2018. <http://jkorpela.fi/kielenopas/>

Lääketieteen kääntäjien koulutus 2019

Tampereella kokoonnuttiin 18.–19.1. Lääketieteen kääntäjien koulutukseen jo viidettä kertaa. Kuulimme keuhkosairauksista, silmäleikkauksista, HIV:n hoidosta ja lääkkeiden myyntilupaprosesseista. Sydänsairauksiin ja laboratoriotekniikkaan tutustuimme uudessa Sydän-sairaalassa ja tuotantolaboratoriossa.

Kaikki luennot olivat antoisia, ja saimme rautaisannoksen alan uusinta tietoa. Kuten jokaisessa koulutuksessa, opimme uusia käsitteitä, kuten *pyydysbaavi* ja *lanssista palloon*. Ensin mainittu on sydänkirurgin oma, mutta osuva termi välineelle, jolla napataan verisuonitus-

katetroimalla, ja jälkimmäinen on aika potilaan saapumisesta siihen, kun hänelle on tehty pallolaajennus. Ja sehän on keskiarvoisesti 29 minuuttia.

Koulutuksessa tapaa tutuksi tulleita kasvoja ja se kuuluisa verkostoituminen on kunniaa. Kukapa ei yhteistyökumppania kaivatessaan ottaisi ensin yhteyttä kaltaiseensa koulutuksen koulimaan kollegaan.

Teksti ja kuva: Nina Särkkä

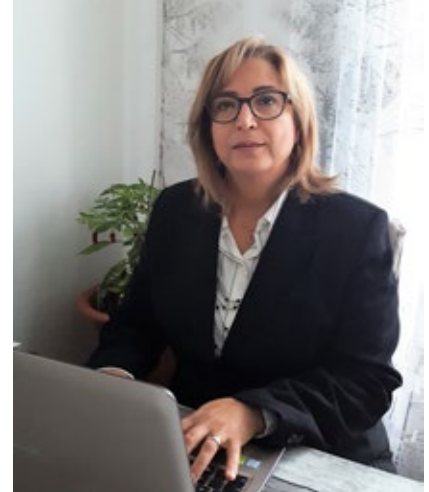
Kirjoittaja on tamperelainen asiatekstikääntäjä ja lääketieteen kääntäjien koulutuksen toimikunnan jäsen vuonna 2019.

1. Kuka ja mikä olet?

Olen **Baraa Eisha-Pusa**, arabian kielen rekisteröity oikeustulkki ja auktorisoitu kääntäjä.

Olen ammatiltani juristi, kotoisin Syyriasta, tulin Suomeen vuoden 1991 alussa. Täällä opettelini ensimmäiseksi suomen kielen. Aluksi hankin oman äidinkieleni opettajankoulutuksen ja toimin arabian kielen opettajana 4 vuotta Helsingissä. Vuosina 1997–1998 osallistuin asioimistulkkin perusopetukseen ja vuonna 1998 alkoi urani tulkkina ja kääntäjänä. Jatkoisin töitä ja ammattiosaamisen kehittämistä ajan myötä. Sain asioimistulkkin ammattitutkinnon vuonna 2004. Sen jälkeen jatkoisin opiskelua ja vuonna 2016 suoritin oikeustulkkin erikoisammattitutkinnon ja samana vuonna suoritin myös auktorisoidun kääntäjän tutkinnon kieliparissa suomi-arabia.

2. Missä asut?

Asun Helsingissä.

3. Mitkä ovat työkielisi?

Suomi ja arabia

4. Kuunteletko musiikkia, kun teet töitä? Jos kuuntelet, millaista?

Joskus kuuntelen musiikkia. Silloin kuuntelen yleensä Radio Novaa ja suomalaisia iskelmiä. Tykkään suomalaisesta musiikista ja lauluista. Kun kuuntelen lauluja vieraalla kielellä, huomioni menee enemmän sävelmään kuin sanoihin ja siten musiikki ei vaikuta työntekoon.

5. Mikä on inhokkitermisi?

Yleensä en tykkää termeistä, joille ei löydy vastaavaa termiä omasta äidinkielestäni, koska silloin joudun kääntäjänä itse keksimään sopivan termin tai selittämään sen termin. Toinen asia, joka voi välillä ärsyttää, ovat suomenkieliset lyhenteet. Kääntäjän täytyy etsiä netistä ja muualta, mistä sanoista lyhenne tulee, ja sitten lyhenteille ei välttämättä löydy sopivia ja vastaavia termejä arabiaksi. Tässä täytyy ottaa huomioon, että suomalainen systeemi on erilainen kuin arabimaissa.

6. Millaisissa vaatteissa käännät mieluiten?

Vaatteissa on tärkeää, että ne ovat mukavat ja rennot.

7. Minkä muruja löytyy eniten näppiksesi raoista?

Läppärin näppiksestä ei löydy tällä hetkellä mitään muruja. Mutta toisinaan sieltä saattaa löytyä sipsin murusia.

8. Mistä käännöksestäsi olet kaikkein ylpein?

Käännös liittyi harvinaiseen rikostapaukseen Suomessa. Materiaaleja oli paljon ja käänsin kaikki tähän juttuun liittyvät käännökset, kuten haastehakemuksen, haasteen rikosasiassa jne. Pelkkä Käräjäoikeuden tuomio oli noin 74 sivua.

Käännöstyö oli haastava ja jouduin lukemaan paljon arabiankielisiä materiaaleja netistä, jotta pystyin löytämään sopivia termejä ja ilmaisuja. Se oli vaikeaa, mutta olen ylpeä tästä työstä, koska opin siitä paljon.

9. Menetätkö joskus yöunesi käännöstyön takia? Tai tulevatko käännökset uniisi?

Aika monta kertaa käännöstyö jää pyörimään mieleeni ja mietin unissani termejä, ja joskus unissa myös välähtää parempia termejä. Myös silloin kun käännöksen tarina on vaikuttava, jää se pyörimään mieleeni niin hereillä ollessani kuin nukkuessani.

10. Minkä äidinkielenopettajasi / pääkieleesi opettajan opetuksen muistat? Mikä on syöplynyt tulikirjaimin sieluusi?

Muistan miespuolisen äidinkielen opettajani yhdeksännellä luokalla. Hän oli taitava opettaja, joka kannusti oppilaita luovaan kirjoittamiseen ja antoi oppilaille tilaa esittää omia mielipiteitään rohkeasti. Opettaja itse oli runoilija ja hän oli harrastanut teatteria ja näyttelemistä. Hänen taustansa takia hänen opetusmenetelmänsä olivat erilaisia kuin muiden opettajien.

11. Miksi valitsit itsestäsi juuri tämän valokuvan nähtäväksemme?

Valitsin tämän kuvan, koska kuvassa näkyy minun työnurkkani. Tässä paikassa vietän suuren osan ajastani tekemässä käännöstitöitä.

Kopiosto-apurahat haettavana 1.–31.3.2019

Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton hallitus julistaa haettavaksi kopiointista maksettujen tekijänoikeuskorvausten perusteella Kopiosto-apurahat kääntäjille.

Apurahapäätökset tekee liiton hallitus hakemukset käsittelevän erillisen Kopiosto-työryhmän ehdotuksen perusteella. Apurahan myöntäminen on harkinnanvaraista. Apuraha voi olla suuruudeltaan **enintään 2 000 euroa**. SKTL ilmoittaa vähintään 1 000 euron suuriset apurahat verottajalle.

Valtakirja

SKTL pyytää apurahan hakijoilta Kopiosto-valtakirjat, joiden valtuutuksella Kopiosto tekee kopiointisopimuksia muun muassa valtion, kuntien ja yritysten kanssa. **Kopiosto-valtakirjan** antaminen varmistaa, että Kopiosto jatkossakin säilyttää lisenssijärjestön asemansa ja voi kerätä tekijänoikeusmaksuja, joilla apurahat rahoitetaan. SKTL:lle valtakirja annetaan **kääntäjän ominaisuudessa**. Valtakirjalomakkeet löytyvät Kopioston sivuilta www.kopiosto.fi/valtakirja.

Apurahaa voivat hakea kaikki, jotka ovat kääntäneet tekijänoikeuslaissa tarkoitettua suojattua aineistoa, ts.

- o kirjallisuutta (kaunokirjallisuutta tai tieto- ja oppikirjallisuutta)
- o artikkeleita sanoma- tai aikakauslehdille tai
- o julkaistua asiategstiä.

Apurahatyypit

Henkilökohtaiset, ns. yksilöapurahat

Kopiointikorvauksista myönnettävää, kääntäjille tarkoitettua apurahaa voidaan myöntää **henkilökohtaisena kohde-, konferenssi- tai koulutusapurahana**.

Kohdeapurahaa voi hakea tiettyyn käyttökohteeseen, esim. perusteltua opintomatkaa varten, ammattikirjallisuuden, työvälineiden tai työhuoneen hankintaan taikka muuhun kääntäjän ammattitaitoa ja työskentelyolosuhteita edistävään taroitukseen.

Konferenssi- ja koulutusapurahalla tarkoitetaan apurahoja kansainvälisiin tai kotimaisiin seminaareihin taikka konferensseihin, kursseihin, koulutustilaisuuksiin, käännös- ja tulkkausalan täydennyskoulutukseen yms. Konferenssi- ja koulutusapurahaa voidaan myöntää myös hakijoille, jotka eivät tuota tekijänoikeuslaissa tarkoitettua suojattua aineistoa eli kopioitavaa materiaalia (av-kääntäjät, tulkit sekä opettajat ja tutkijat). Koulutusapurahaa **ei** myönnetä hakijalle, jonka on mahdollista saada opinto- tai aikuiskoulutustukea.

Kopiointimateriaalia tuottavat kääntäjät voivat saada vuosittain yhden apurahan konferenssimatkaan, vaikka olisivat saaneet hakuvuonna tai sitä edeltävänä vuonna suurimman mahdollisen Kopiosto-apurahan. Myöskään hakuvuonna tai sitä edeltävänä vuonna saatu vuosiapuraha tai muu suuri apuraha ei ole este konferenssiapurahan saamiselle.

Projektiapurahat

Yksilöapurahojen myöntämisen lisäksi kopiointikorvauksista voidaan tukea käännös- ja tulkkausala yleisesti hyödyttäviä kehityshankkeita. **Projektiapurahaa** voidaan myöntää organisaatiolle, työryhmälle tai yksityishenkilölle kurssin, työpajan, julkaisun tms. valmistamista varten.

Apurahoja voi hakea kolme kertaa vuodessa erikseen ilmoitettavina hakuaikoina. Hakemukset käsittelee erikseen nimitetty toimikunta, ja SKTL:n hallitus päättää apurahojen myöntämisestä toimikunnan esityksestä.

Hakuohjeet

Hakuohjeet SKTL:n verkkosivuilla osoitteessa:

www.sktml.fi/liitto/apurahat/kopiosto-apurahat/hakuohjeet.

Hakulomake

Kopiosto-hakemuksen voi toimittaa vuodesta 2019 alkaen sähköisen apurahajärjestelmän kautta osoitteessa

www.sktml.fi/liitto/apurahat/kopiosto-apurahat/apurahajarjestelma.

Hakemuksen voi täyttää sähköisesti vain haku aikana. Haku aika alkaa perjantaina 1.3.2019 ja päättyy sunnuntaina 31.3.2019 klo 23:59. Muistathan hakea apurahaa hyvissä ajoin. Lomake on täytettävä tarkasti – puutteellisesti täytettyjä hakemuksia ei oteta käsittelyyn. Hakemusta ei voi täydentää jälkikäteen. Hakija vastaa itse hakemuksessa antamiensa tietojen oikeellisuudesta.

Apurahaselvitys

Kopiosto-apurahan käytöstä on saajan annettava liiton hallitukselle luotettava selvitys, johon on liitettävä kuitit. Selvitys on toimitettava 1 (yhden) vuoden sisällä apurahan myöntämisestä. Selvityksen laiminlyöjälle ei myönnetä Kopiosto-apurahaa 6 (kuuteen) vuoteen.

- Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton hallitus

Apurahahakemukset käsitellään noin kuukauden kuluessa hakuajan päättymisen jälkeen, ja apurahan saaneille ilmoitetaan päätöksestä henkilökohtaisesti. Hylkäävästä päätöksestä ei ilmoiteta.

XVII Kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksen symposiumi Kääntämisen ja tulkkauksen tilat Tampereen yliopisto 12.–13.4.2019

Jo kuudentoista vuoden ajan KäTu-symposiumit ovat koonneet vuosittain yhteen – niin puhujiksi kuin kuulijoiksi – kääntäjiä, tulkkeja, kääntämisen ja tulkkauksen tutkijoita, opettajia, perus- ja jatkotutkinto-opiskelijoita sekä viittomakielen tulkkien kouluttajia, tulkkeja ja tulkkiopiskelijoita samoin kuin kääntämisestä ja tulkkauksesta muutoin kiinnostuneita. Vuosittain järjestettävän KäTu-symposiumin tarkoituksena on tarjota Suomessa toimiville kääntäjille ja tulkeille sekä kääntämisen ja tulkkauksen tutkijoille foorumi, jolla he voivat keskustella alan ilmiöistä, käynnissä olevista tutkimushankkeista sekä tieteenalan tilasta ja kehityksestä.

Symposiumin järjestää vuorollaan jokainen Suomessa kääntäjiä ja tulkkeja kouluttava yliopisto yhdessä Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton (SKTL) opettajien ja tutkijoiden jaoston kanssa. Vuonna 2019 symposiumi pidetään Tampereen yliopistossa. Rekisteröityminen alkaa perjantaina 12.4.2019 klo 8.30.

KäTu2019-SYMPIOSIUMIN TEEMA

Vuoden 2019 symposiumin teemaksi on valittu kääntämisen ja tulkkauksen tilat. Teemaa voi lähestyä esimerkiksi seuraavista näkökulmista:

- käännöstieteellisen tutkimuksen/ammattikentän/koulutuksen nykytila
- fyysiset ja digitaaliset tilat, joissa kääntäminen tai tulkkaus tapahtuu tai joissa kääntäjä- ja tulkkiopetus järjestetään
- liikkuvuus, etä- ja verkkotyö
- työympäristöt ja työkalut
- alan toimijoiden taloudelliset tilat
- kääntämiseen ja tulkkaukseen liittyvät mielentilat.

Symposiumin pääpuhujat ovat **Ingemar Strandvik** (Euroopan komission käännöstoimen pääosasto) ja apulaisprofessori **Johannes Riquet** (Tampereen yliopisto, Informaatioteknologian ja viestinnän tiedekunta). Plenaariesitelmien lisäksi symposiumissa on rinnakkaisia sektioesitelmiä, työpajoja ja posteriesittely. Perjantai-iltana järjestetään symposium-illallinen.

ILMOITTAUTUMINEN JA OSALLISTUMISMAKSU

KäTu2019-symposiumin ilmoittautumisaika on 11.2.–29.3.2019. Kaikkiin KäTu-tapahtumiin ilmoittaudutaan samalla sähköisellä lomakkeella, joka julkaistaan symposiumin verkkosivuilla (<https://katu-symposiumi.com/>). Osallistumismaksu on 70 euroa, SKTL:n jäseniltä, jatko-opiskelijoilta 40 euroa ja opiskelijoilta 20 euroa (hinnat sis. ALV 24 %). Osallistumismaksuun sisältyy symposiumimateriaali sekä kahvit molempina päivinä ja posteritilaisuuden tarjoilu perjantaina. Symposiumin osallistumismaksun (ja mahdollisen illallisen) voi joko maksaa ilmoittautumisen yhteydessä tai siitä voi tilata itselleen laskun. Ilmoittautuminen on sitova, ja viimeinen ilmoittautumispäivä 29.3. on myös tapahtuman viimeinen maksuton peruutuspäivä. Sen jälkeen tulleista peruutuksista osallistumismaksu hyvitetään vain sairaustapauksissa lääkärintodistusta vastaan.

Symposiumia koskevat kiertokirjeet sekä lisätietoa majoitusvaihtoehdoista ja muista käytännön asioista julkaistaan osoitteessa <https://katu-symposiumi.com/>.

KäTu2019-SYMPIOSIUMIN JÄRJESTÄJÄT

Tampereen yliopisto
Informaatioteknologian ja viestinnän tiedekunta
Monikielisen viestinnän ja käännöstieteen maisteriopinnot

Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto
Opettajien ja tutkijoiden jaosto

TERVETULOA TAMPEREELLE!

Straelenin kääntäjätalon 40-vuotisjuhla

© EÜK

Lokakuussa 2018 juhlittiin Straelenin kääntäjätalon eli Europäisches Übersetzer-Kollegiumin 40-vuotisjuhlaa, ja juhlan kunniaksi joukko **W.G. Sebaldin** kääntäjiä oli kutsuttu Kollegiumin ”Atriumiin” keskustelemaan Sebaldin kirjoista, niiden tyylistä ja Sebaldin käyttämästä kielestä.

Seminaarin rahoitti Nordrhein-Westfalenin osavaltion Kunststiftung: matkakulut korvattiin ja asuminen ja ruokailu oli meille ilmaista.

Kääntäjiä oli koolla 16 henkeä: Bulgariasta, Tanskasta, Suomesta, Kreikasta, Italiasta, Liettuaasta, Makedonias-ta, Alankomaista, Puolasta, Venäjältä, Ruotsista, Sloveniasta, Tšekistä ja Unkarista. Muutamille kollegojen joukossa oli vanhoja tuttuja, jokuselle kaikki olivat uusia tuttavuuksia, ja osa meistä on jo monet vuodet pitänyt yhteyttä sähköpostitse, ryhmässä nimeltä Sebaldianer. Sen ansiokas perustaja on **Ada Vigliani** Italiasta. Sebaldianer-ryhmän jäsenet olivat heti tuttuja, vähän kuin perheenjäseniä.

Seminaarin vetäjinä olivat **Dr. Renate Birkenhauer**, joka on tutkinut erityisesti Sebaldin kielenkäyttöä, ja **Jo Catling**, joka toimi monet vuodet W.G. Sebaldin assistenttina Norwichissa.

Seminaarin ohjelma muuttui viime tingassa aika paljon, koska yksi referenteistä joutui jäämään pois vakavan sairauskohtauksen takia. Mutta teemoja riitti silti vaikkamillä mitalla, ja keskustelu jatkui kello kahdeksan aamukahveilta aina iltamyöhään saakka. Seminaari-istuntojen jälkeen me vielä katselimme Sebaldista tehtyjä tv-ohjelmia ja elokuvia, jotka olivatkin hyvin kiinnostavia.

Keskustelussa olivat esillä mm. Saksan klassisen kirjallisuuden teemat ja motiivit Sebaldin teoksissa, eritoten ns. bricolage eli Sebaldin tapa käyttää piilositaatteja arvostamiensa kirjailijoiden teksteistä. Siinä kohtaa jokainen tietysti mietti, että olisipa tämän kaiken tiennyt Austerlizia kääntäessään! Tosin sitaatit ovat kirjailijoilta, joita ei muissa maissa kovin hyvin tunneta, mikä tässä tapauksessa oli kääntäjän kannalta hyvä juttu! Totesimme myös, että vaikka kääntäjä olisi tunnistanut piilositaatit, lukija ei välttämättä olisi erottanut niitä – ja tuskin se oli lukunautintoa vähentänyt. Toinen kiinnostava teema oli Sebaldin kielellinen tausta, eteläsaksalainen, allgäulainen kielenkäyttö, joka näkyy mm. hänen kertomuksessaan *Il ritorno in patria*, kokoelmassa *Huimaus*.

Viikon juhlava kohokohta oli Saksan liittopresidentin **Frank-Walter Steinmeierin** vierailu. Hän keskusteli

Seminaariin osallistui kääntäjiä kaikkiaan 14 eri maasta.

© Gottfried Evers

Saksan liittopresidentti Frank-Walter Steinmeier vierailulla Straelenissa.

© EÜK

Osallistujat kuuntelemassa tarkkaavaisina, kun Dr. Renate Birkenhauer kommentoi Sebaldin omintakeista kieltä.

kääntäjätalon Atriumissa (ks. kuva) kirjallisuudesta ja politiikasta Georgiasta, Kreikasta, Iranista, Makedoniasta, Venäjältä ja Unkarista tulleiden kääntäjien kanssa. Keskustelua ei tallennettu eikä valokuvia saanut ottaa kuin yksi valokuvaaja – edes ei mikrofoneja käytetty. Tämä takasi sen, että kääntäjät voivat puhua vapaasti, sensuroimatta puheitaan. Keskustelun jälkeen oli vapaa seurustelua, ja minäkin saatoin puristaa presidentti Steinmeierin kättä ja kiittää häntä siitä, että hän, niin kuin meidänkin presidenttimme, jaksaa jatkaa keskustelua myös hankalien valtionpäämiesten kanssa.

Straelenin kääntäjätalossa on 30 huonetta (useimmissa oma kylpyhuone) – ja jokainen huone on erilainen, sillä rakennus on yhdistetty viidestä vanhasta talosta ja niiden entinen sisäpiha on nykyinen lasikattoinen atrium. Lattiat narisevat, mutta se ei häiritse, vaan vähentää yksin omassa huoneessaan ahertavan kääntäjän yksinäisyyden tunnetta. Kirjoja talossa on 125 000 kappaletta – enemmän kuin Oodissa! Sanakirjoja ja lähdekirjallisuutta on vaikka millä kielillä, ja mm. kaunokirjallisuutta käännettynä monille kielille – jos on suomennettavana oikein vaikeaselkoinen kirjailija, voi katsoa, miten kollegat ovat selviytyneet ongelmista. Straelenissa on ihana työrauha, voi syödä pikkukaupungin lukuisissa

ravintoloissa suomalaisittain katsoen ällistyttävän halvalla, tai käydä Kauflandissa ostamassa omat eväät. Talo on suosittu, joten lähettäkää tiedustelut ajoissa (saksaksi tai englanniksi).

www.euk-straelen.de/deutsch/das-kollegium

Teksti: Oili Suominen

Kirjoittaja on suomentanut saksan- ja ruotsinkielistä kirjallisuutta tähän mennessä 106 nimekettä. Tärkeimmät kirjailijat ovat Günter Grass ja W. G. Sebald. Hän on saanut sekä SKTL:n Agricola- että Hollo-palkinnon ja kolme kertaa kääntäjien valtionpalkinnon.

Kääntäjäkurssi Madridissa

Huhtikuussa 2018 pidettiin Madridissa johdantokurssi suomen kielen opiskelijoille, jotka ovat kiinnostuneita suomalaisesta kaunokirjallisuudesta ja sen kääntämisestä. Kurssille osallistui 12 henkilöä, kaksi kouluttajaa sekä FILIn edustaja.

Viime vuoden huhtikuussa Kirjallisuuden vientikeskus FILIn koordinaattori **Merja Aho**, suomentaja **Tarja Roinila** ja minä, espanjantaja **Laura Pascual**, lähdimme Madridiin kouluttamaan uusia innokkaita kääntäjiä.

Suomen kielen opiskelu Espanjassa

Monet espanjalaiset ovat nykyään kiinnostuneita Suomesta ja haluavat oppia suomen kieltä ja jopa muuttaa Suomeen. Espanjassa voi nykyään opiskella suomea virallisesti muutamissa yliopistoissa (kaksi vuotta) sekä kielikoulussa (kuusi vuotta). Institut Nordic järjestää myös pohjoismaiden kielten kursseja Barcelonassa.

Valitettavasti Espanjassa suomen kieltä ei kuitenkaan voi opiskella yliopistossa pääaineena, eikä niissä tarjota kaunokirjallisuuteen erikoistuneita kursseja. Siksi kurssimme herätti kiinnostusta eritaustaisissa opiskelijoissa: osa oli opiskellut suomea vain pari vuotta, osa oli jo valmistunut kielikoulusta. Toisilla oli taustalla täysin eri koulutus ja osa toimi jo ammattikäytäntöinä. Ryhmässä oli mukana muun muassa **Eva Gálvez** ja **Kirsti Torregrosa**, jotka työskentelevät yhdessä ja ovat tehneet jo kaksi näytekäännöstä sekä osallistuneet muillekin FILIn kursseille.

Kurssi pidettiin 20.–22. huhtikuuta Suomen Madridin-instituutissa. Madridin-instituutti on kulttuuri- ja tiedeinstituutti, jossa järjestetään erilaisia Suomeen

liittyviä kulttuuritapahtumia ja näyttelyitä. Kurssimme aikana instituutti oli juuri muuttamassa uusiin tiloihin ja kurssilaiset saivat runsaasti poistokirjoja ja materiaaleja itselleen. Ilmainen kirja on aina suuri ilo!

Kaunokirjallisuuden käänöskurssi

Kurssi aloitettiin suomalaisen tapaan tervetuliaiskahveilla, mikä auttoi laukaisemaan alkujännitystä ja luomaan miellyttävän ja ystävällisen ilmapiirin. Instituutin työharjoittelija **Ella Korhonen** oli koko viikonlopun apunamme käytännön asioissa ja osallistui itsekin pariin työpajaan.

Vietimme yhdessä kaksi ja puoli intensiivistä päivää, joiden aikana käsitelimme suomalaisia tekstejä erilaisten harjoitusten kautta. Olimme esimerkiksi kääntäneet enakkotehtävänä **Selja Ahavan** *Täivaalta tippuvat asiat* -romaanista muutaman sivun ja toisena päivänä kävimme kaikki yhdessä läpi tekstiä ja sen käänöksiä. Vaikka osallistujien lähtötasot olivat niin erilaisia, se ei aiheuttanut lainkaan ongelmia – päinvastoin! Kaikki antoivat panoksensa ja oppivat toisiltaan. Yhteistyö sujui luontevasti, ja pian ryhmä tuntui isolta perheeltä.

FILIn lähettiläs Madridissa

Iso yllätys monille oli se, että Merja Aho oli itse läsnä perjantaina kurssilla ja yhteisillallisella. FILI on melko tuntematon järjestö Espanjassa, jopa suomen kielen

© Merja Aho

Tarja Roinila pitämässä johdantoluentoa kirjallisuuden kääntämisestä.

© Maarit Laitinen

Laura Pascual

opiskelijoiden keskuudessa, joten Merja piti esittelyn kirjallisuuden vientikeskuksen toiminnasta ja kirjallisuusviennin prosessista. Osallistujat saivat myös FILIn toimintaa esitteleviä lehtisiä, ja heillä oli mahdollisuus esittää kysymyksiä sekä samalla harjoitella suomen kielen suullista taitoa. Kurssilaiset arvostivat kovasti sitä, että Merja matkusti Madridiin tapaamaan heitä, ja tämä varmasti myös lisäsi osallistujien ahkeruutta työpajoissa.

Koulutus jatkuu

Kurssia voi pitää kaikin puolin menestyksenä: sekä osallistujat että me järjestäjät olimme niin tyytyväisiä, että päätimme jatkaa kurssia etätyöskentelynä. Tämä järjestettiin FILIn ylläpitämän kääntäjien virtuaalisen kohtauspaikan, Kääntöpiirin, kautta ja siihen osallistui kahdeksan ihmistä. Seuraava intensiivikurssikin on jo kalenterissa: 15.–17. helmikuuta lähdemme jälleen Madridiin syventymään suomalaisen kaunokirjallisuuteen.

Myös meille kurssin suunnittelijoille oli erityisen hyödyllistä työskennellä yhdessä. Tarja Roinilalla on laaja kokemus sekä espanjalaisen kaunokirjallisuuden suomentajana että kääntämisen opettajana, joten opin itsekin häneltä paljon. Se, että me käänämme eri suuntiin (hän espanjasta suomeen ja minä suomes-ta espanjaan) oli myös mielenkiintoinen yhdistelmä kurssin järjestämisen kannalta.

Teksti: Laura Pascual

Kirjoittaja on kaunokirjallisuuden ja asiatekstien kääntäjä sekä av-kääntäjä. Hän toimii myös kouluttajana.

FILIn koordinaattori Merja Aho kertoo kurssista

Mistä syntyi idea järjestää koulutus juuri Madridissa? Miten järjestäminen sujui?

Osan kääntäjäkoulutuksista FILI järjestää Suomessa, etenkin silloin kun osallistujat ovat eri maista. Madridin-kurssi oli luonnollisempi järjestää – jo kustannus-syistäkin – siellä, missä osallistujat asuvat. Käytännön järjestelyissä iso apu saatiin yhteistyökumppaniltamme Suomen Madridin-instituutilta. FILI tekee yhteistyötä Suomen ulkomailla toimivien kulttuuri-instituuttien kanssa; instituuteissahan on sellaista paikallista tietämystä ja kulttuurintuntemusta, jota FILIn ei ole.

Myös kurssista tiedottamisessa auttoivat sekä instituutti että paikallinen yliopisto ja kielikoulu. Saimmekin hyvän-kokoisen ryhmän koolle.

© Heli Sorjonen

Kurssin sisältöä suunnittelimme yhdessä vetäjien Lauran ja Tarjan kanssa. Työskentelykielet olivat suomi ja espanja. Keväällä 2018 järjestetty koulutus oli ensimmäinen osa pidempikestoista suomi-espanja-kääntäjien koulutusta. Kääntä-misen kärpänen on purrut ja innostaa kurssilaisia jatkamaan!

Millainen kokemus kurssi oli sinulle henkilökohtaisesti?

Minusta oli hyödyllistä ja mukavaa tavata kurssilaiset ja keskustella heidän kanssaan niin kääntäjän työstä kuin aivan arkipäiväisistä asioista. Arvelen, että pystyin rohkaisemaan aloittelevampiakin suomen kielen opiskelijoita käyttämään kielitaitoaan.

Matkani aikana sain mahdollisuuden vieraila myös kielikoulussa ja tavata niin suomen kielen opiskelijoita kuin opettajia.

Mitä odotat seuraavalta kurssilta, joka pidetään Madridissa helmikuussa?

Kurssilaiset pääsevät yhdessä ruotimaan tekemiään etätehtäviä sekä syventämään osaamistaan kirjallisuuden eri lajien kääntämisessä. Jatkokurssi on ponnahdus seuraavalle askelmalle. On kiinnostavaa seurata, miten kukin osallistuja on edennyt ja miten ja millaisia taitoja pitää eniten kehittää.

Mikä on FILIn näkökulmasta Suomen kääntäjien asema Espanjassa?

Espanjaksi julkaistaan suomalaista kirjallisuutta tasaiseen tahtiin, vuosittain noin 10 käännöstä. FILIn tilastojen mukaan espanja keikkaa vuosi vuoden jälkeen 10–15 käännetyimmän kielen joukossa. Noin 65 % käännöksistä on aikuisten proosaa, 30 % lastenkirjallisuutta ja loput mm. sarjakuvaa ja runoutta. Onko määrää paljon vai vähän, riippuu tarkastelunäkökulmasta. Jos ajatellaan koko espanjankielistä maailmaa, kasvumahdollisuuksia on paljonkin. Espanja on yksi neljästä maailman puhutuimmasta kielestä. Sitä puhutaan myös Etelä- ja Keski-Amerikassa sekä Meksikossa, jotka markkina-alueena ovat valtavia. Tällä hetkellä suuri osa suomalaisen kirjallisuuden espanjannokista julkaistaan Euroopassa, mutta parin–kolmen viime vuoden aikana muutamat suomalaistoimijat ovat käyneet tunnustelemassa käännöskirjallisuuden maaperää esimerkiksi Meksikossa Guadalajaran kirjamesseilla, samoin on kartoitettu paikallisia mahdollisia kääntäjiä. Koulutuksessa riittää työsarkaa!

Auktorisoitu kääntäjä – oikeutesi on voimassa myös täytettyäsi 70 vuotta

SKTL:stä on kysytty oikeudesta toimia auktorisoituna kääntäjänä sen jälkeen kun kääntäjä on täyttänyt 70 vuotta.

Opetusneuvos, Auktorisoitujen kääntäjien tutkintolautakunnan sihteeri **Terhi Seinä** Opetushallituksesta muistuttaa, että auktorisoituna kääntäjänä voi toimia edelleen, vaikka kääntäjä olisi täyttänyt 70 vuotta. Virallisen kääntäjän tutkinto päivitettiin auktorisoidun kääntäjän tutkinnoksi vuonna 2008. Samalla virallisen kääntäjän oikeuteen liittyvästä 70 vuoden ikärajoituksesta luovuttiin ja nimike muutettiin auktorisoiduksi kääntäjäksi.

Oletko suorittanut virallisen kääntäjän tutkinnon, mutta et vielä ole hakenut oikeutta toimia auktorisoituna kääntäjänä?

Ennen auktorisoiduista kääntäjistä annetun lain 1231/2007 voimaantuloa myönnetty oikeus toimia virallisena kääntäjänä oli voimassa vuoden 2012 loppuun. Virallisen kääntäjän nimikettä ei enää saa käyttää eikä auktorisoituna kääntäjänä saa tehdä käännöksiä, ennen kuin on saanut oikeuden toimia auktorisoituna kääntäjänä. Auktorisointia haetaan Auktorisoitujen kääntäjien tutkintolautakunnalta.

Muutoksia olosuhteissa?

Mikäli olet päättänyt käännöstoimintasi etkä toimi enää auktorisoituna kääntäjänä tai yhteystietosi ovat muuttuneet, ilmoita asiasta Auktorisoitujen kääntäjien tutkintolautakuntaan: **auktoris.lautakunta@oph.fi**. Jos muutat ETA-alueen ulkopuolelle, et voi toimia auktorisoituna kääntäjänä.

Jenni Kavén

Kirjoittaja on SKTL:n järjestöasiantuntija ja auktorisoitu kääntäjä.

*Lisätietoja auktorisoiduista kääntäjistä
www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/auktorisoidut_kaantajat*

Liisa Tiittulan jäähyväisseminaari 26.10. Helsingin yliopistossa

Professori **Liisa Tiittula** jäi eläkkeelle saksan kielen professorin toimestaan 1. elokuuta 2018, ja perjantaina 26. lokakuuta järjestettiin Helsingin yliopistossa hänen kunniaakseen juhlaseminaari. Järjestävinä tahoina olivat germaanisen filologian ja saksan kääntämisen oppiaineet sekä kääntämisen ja tulkkauksen maisteriohjelma, ja koko seminaarin toteuttamisesta ja lukuisista käytännön järjestelyistä huolehtivat professori **Hartmut Lenk**, yliopistonlehtorit **Tuija Kinnunen** ja **Ritva Hartama-Heinonen** sekä akatemiantohtori **Maija Hirvonen**.

Liisa Tiittulan ura Helsingin yliopistossa alkoi elokuussa vuonna 2010. Paitsi saksan kielen ja erityisesti saksan kääntämisen professorina, hän toimi myös käännöstieteen sekä englannin, saksan ja venäjän kääntämisen oppiainevastaavana. Lisäksi Tiittula toimi vuonna 2017 toimintansa aloittaneen kääntämisen ja tulkkauksen maisteriohjelman johtajana, TraST-tutkijayhteisön johtajana ja käännöstieteen tieteenalavastaavana ja kääntämisen opettajien tiimiesimiehenä.

Ennen tuloaan Helsingin yliopistoon Tiittula oli vaikuttanut Tampereen yliopistossa saksan kielen professorina vuodesta 1995, opetusalanana kääntämisen teoria ja käytäntö. Tampereelle Tiittula tuli Kauppakorkeakoulusta, jossa hän toimi eri tehtävissä vuodesta 1975 vuoteen 1995. Hän on myös Suomalaisen Tiedekatemian jäsen.

Tiittula on ollut varsin monipuolinen myös tutkijana: hänen tutkimuskohteisiinsa kuuluvat muun muassa kirjallisuuden kääntäminen ja vuorovaikutus. Erityisen tunnettu ja arvostettu Tiittula on kuitenkin saavutettavuuden alalla, jossa häntä voi perustellusti pitää uranuurtajana. Tutkimusansioistaan Tiittula saikin Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton Tiedon helmi -palkinnon vuonna 2017.

Tiittulan juhlaseminaarissa yliopiston päärakennuksen 80-paikkainen Runeberg-sali oli ääriään myöten täynnä kiinnostunutta yleisöä. Seminaarin osallistujat olivat suurimmaksi osaksi Liisa Tiittulan kollegoja suomalaisista yliopistoista, mutta paikalla oli myös opiskelijoita sekä muuta yliopistoväkeä, Tiittulan läheisiä unohtamatta. Akateemisen seminaari-iltapäivän ensimmäinen puolikas koostui kolmesta saksankielistä kutsuvierasesitelmästä. Juhlapuhujina olivat professorit **Arnulf Deppermann** ja **Werner Kallmeyer** Mannheimin yli-

opistosta ja professori **Christian Fandrych** Leipzigin yliopistosta.

Saksankielisen osuuden jälkeen nautittiin runsaasta kahvitarjoilusta ja seurustelusta, jonka jälkeen seurasi seminaarin suomenkielinen osuus. Kutsuttuja puhujia oli tässäkin osiossa kolme: emeritaprofessori **Pirkko Nuolijärvi**, Tiittulan pitkäaikainen yhteistyökumppani Helsingin yliopistosta ja Kotimaisten kielten keskukselta, professori **Kaisa Koskinen** Tampereen yliopistosta, ja apulaisprofessori **Mikko Kurimo** Aalto-yliopistosta. Nämä esitykset valottivat Tiittulan uraa ja elämää jokainen omasta vinkkelistään; Nuolijärvi puhui laajan tutkimusaineistonsa pohjalta 50-lukulaisten kielenkäytöstä, Koskinen kääntäjänkoulutuksen vaiheista Suomessa ja Kurimo puheentunnistuksesta.

Kutsuvierasesitelmien jälkeen, seminaarin viimeisenä akateemisenä puheenvuorona ja huippenuksena, Liisa Tiittula piti oman jäähyväisluentonsa *Avarimmille aloille – rajoitta ja esteettä / Ein weites Feld – grenzenlos und barrierefrei*. Luennossaan Tiittula käsitteli aiheita, joiden parissa hän on tutkimustyönsä kautta toiminnut tienraivaajana: saavutettavuutta ja esteettömyyttä. Perinteisesti saavutettavuus voidaan nähdä siten, että kääntäjä toimii sillanrakentajana kulttuurien välillä ja mahdollistaa tutustumisen ajallisesti ja paikallisesti kaukaisiin kulttuureihin, jotka muuten jäisivät saavuttamatta. Tiittula painotti, että saavutettavuus voi kuitenkin tarkoittaa myös kuuloesteiden purkamista esimerkiksi kirjoitustulkkauksen ja ohjelmatekstityksen avulla, tai visuaalisen muuttamista verbaaliseksi kuvailutulkkauksen kautta. Luentonsa lopuksi Tiittula korosti tiedeidenvälisyyden ja yhteistyön tärkeyttä; hänen oma uransa onkin oivallinen esimerkki näistä.

Esitysten jälkeen oli kuohuviinimaljojen ja tervehdysten aika. Huomionosoituksia eli puheita, lahjoja ja kukkia riitti tasaisena virtana koko niille varatun tunnin ajan. Tervehtijöinä oli yliopistoväkeä, kollegoita, ystäviä ja opiskelijoita. Tunnelma oli lämmin ja välitön, ja erityisen koskettavana puheenvuorona jäi mieleen Tiittulan entisten jatko-opiskelijoiden puhe omalle *Doktormutterilleen*.

Juhlava päivä huipentui ravintola Perhossa järjestettyyn lämminhenkiseen illalliseen, johon osallistui kolmisen-

Liisa Tiittula

© Juha Eskelinen

Luentonsa lopuksi Tiittula korosti tieteidenvälisyyden ja yhteistyön tärkeyttä; hänen oma uransa onkin oivallinen esimerkki näistä.

Maljankohottajien joukossa oli myös humanistisen tiedekunnan uusi dekaani Pirjo Hiidenmaa (vasemmalla).

kymmentä henkeä. Useiden hauskojen ja koskettavienkin juhlapuheiden ohella kuultiin myös emeritusprofessori **Andrew Chestermanin** suomeksi sepittämä hilpeä *clerihew*-runo ja emeritaprofessori **Inkeri Vehmas-Thesslundin** laulutervehdys, johon hän oli itse tehnyt suomenkielisen käännöksen.

Me kollegat kääntämisen ja tulkkauksen maisteriohjelmassa kiitämme järjestäjiä lämpimästi ikimuistoisesta seminaarista ja toivotamme Liisalle aurinkoisia eläkepäiviä!

Teksti: Mari Pakkala-Weckström

Kirjoittaja on Liisa Tiittulan kollega, englannin kääntämisen yliopistonlehtori ja kääntämisen ja tulkkauksen maisteriohjelman johtaja Helsingin yliopistosta.

Yrittäjän perheenjäsenen työttömyysturvaan parannuksia

Kun yrittäjän puoliso tai muu perheenjäsen jää palkkatyöstä työttömäksi, hän saattaa menettää oikeuden työttömyysetuuteen perheessä harjoitetun yritystoiminnan ja siihen osallistumisen takia. Yrittäjäksi katsotaan työttömyysturvassa henkilö, joka on päätointaan varten velvollinen ottamaan YEL- tai MYEL-vakuutuksen. Lisäksi yrittäjäksi katsotaan yrityksen osaomistaja. Osaomistajan määritelmän kautta myös yrittäjän per-

heenjäsen saatetaan katsoa yrittäjäksi työttömyysturvasa, vaikka hän ei omistaisi yrityksestä yhtään mitään, ja siinä tapauksessa hänen työttömyysetuushakemuksensa ratkaistaan yrittäjiä koskevien sääntöjen pohjalta.

Nykykäytännön mukaan yrittäjän perheenjäsen katsotaan työttömäksi ja oikeutetuksi työttömyysetuuteen, kun hänen työnsä päättyy työttömyysturvalain yrittäjiä

koskevien pykälien mukaisesti. Pääsäännön mukaan tämä edellyttäisi koko yritystoiminnan lopettamista!

Yrittäjän perheenjäsenen työttömyysturvaan tehdään tänä vuonna parannuksia. Uudistus tulee voimaan 1.7.2019. Työttömyysturvan muutokset koskevat sellaista yrittäjän perheenjäsentä, jolla ei ole omistusta, ei äänimäärää eikä määräysvaltaa yrityksessä, mutta joka kuitenkin työskentelee perheyrietyksessä ja jonka eläkevakuutus on työntekijän eläkelain mukainen. Tällainen henkilö tulkitaan jatkossa palkansaajaksi myös silloin, kun häneen sovelletaan työttömyysturvalakia. Uudistus kannustaa yrittäjiä tarjoamaan enemmän töitä myös omille perheenjäsenilleen, koska se ei enää vaaranna heidän muutosturvaansa. Kun ei-omistava perheenjäsen katsotaan työntekijäksi myös työttömyysturvassa, hänelle ei aiheudu epäreiluja oikeudenmenetyksiä väärässä kassassa vakuuttamisesta eikä yritystoiminnan jatkuminen ole työttömyysturvan este työsuhteen päättyessä.

Työttömyyspäiväraha-oikeuden niin kutsuttu työssäoloehto on yrittäjän ei-omistavaksi perheenjäseneksi määritellyn henkilön kohdalla 52 kalenteriviikkoa. Työaikaan ja palkkaan sovelletaan palkansaajan työssäoloehtoja koskevia yleisiä säännöksiä. Pääsääntö on, että työajan on oltava vähintään 18 tuntia kalenteriviikossa ja palkan on oltava työehtosopimuksen mukainen. Työssäoloehdon tulee kertyä aikana, jolloin henkilöllä ei ole ollut omistusta tai määräysvaltaa kyseisessä yrityksessä.

Työssäoloehto ja muita palkansaajia koskevaa, 26 kalenteriviikon mittaista työssäoloehto ei voi yhdistää. Kahdessa paikassa työskentelevän henkilön tulee siten työttömäksi jäädessään ja työssäoloehdon täyttyessä molempien työpaikkojen osalta valita, kumman työskentelyn perusteella hänelle ansiopäivärahaa maksetaan.

Teksti: Karola Baran
Kirjoittaja on SKTL:n juristi.

Hilsen fra Danmark – Turun paikallisosaston opintomatka Kööpenhaminaan

Marraskuussa 2018 järjestetyllä opintomatalla tutustuttiin Kööpenhaminassa toimivien kansainvälisten organisaatioiden käännös- ja tulkkaustoimintaan sekä verkostoiduttiin paikallisten kääntäjäyhdistysten edustajien kanssa.

Pohjoismaiden neuvoston ja Pohjoismaiden ministerineuvoston käännös- ja tulkkausyksikössä vanhempi erityisasiantuntija **Helena Sjöberg** toimi tilaisuuden emäntänä ja tulkki **Päivi Tuomisto** tulkkasi kaiken simultaanisti. Hallintopäällikkö **Johan Tiedemann** ja käännös- ja tulkkausyksikön johtaja **Tor Jonsson** kertoivat yleisesti PN:n toiminnasta. Vain viikkoa aikaisem-

min Oslossa pidetyssä 30. istunnossaan PN oli päättänyt, että suomi ja islanti ovat virallisen kielen asemassa, mikä tarkoittaa niiden käytön kasvua. Konferenssitulkkien koulutuksen puute voi kuitenkin jatkossa heikentää tulkkien saatavuutta. Suomen ja skandikielten välillä tulkkaavat voivat kysyä lisätietoa Helenalta (helsjo@norden.org) tai Päiviltä (paituo@norden.org). Painavan

Opintomatkalaiset Nordens Hus -rakennuksen edessä.

asiatiedon ja kahvitteletuksen jälkeen opintomatkalaisetkin pääsivät kokeilemaan simultaanitulkkausta korpissa.

Maailman terveysjärjestön WHO:n Euroopan alue-toimistossa kieliyksikön päällikkö **Maria Greenblat** esitteli meille yksikön toimintaa. Inhouse-kääntäjiä on vähän, sillä suuri osa käännöksistä tilataan freelance-reiltilta. Kokousasiakirjat tuotetaan englanniksi ja venäjäksi sekä tarvittaessa toimitetaan ranskaksi ja saksaksi. Aluetoimiston näyttävin painotuote on englannin- ja venäjänkielinen *Public Health Panorama* -lehti, jossa julkaistaan tieteellisiä artikkeleita kansanterveyden alalta.

Tanskassa käännös- ja tulkkausala toimii lukuisia eri järjestöjä. Verkostoitumistapaamisissa olivat mukana kirjailijoiden yhdistyksen (Dansk forfatterforening) kääntäjien jaoston edustajina **Siri Nordborg Møller** ja **Ulla Lauridsen** sekä kahdesta eri auktorisoitujen kääntäjien ja tulkkiyhdistyksestä **Mette Aarslew** ja **Birka Bak** (Danske Translatører) ja **Lise Kruse** ja **Erik Thau-Knudsen** (Translatørforeningen).

Tapaamisen aikana asiatekstinkääntäjät kertoivat mm. meneillään olevasta ministeriöiden hankintaprosessin uudistuksesta, jossa yksi iso toimija on tehnyt nykyisin käytössä olevia hintoja huomattavasti alemman hintaehdotuksen. Järjestöjen on yhdistettävä voimansa näiden hintojen läpimenon estämiseksi.

Tanskassa kirjallisuuden kääntäjille maksetaan varsinaisen käännöspalkkion lisäksi sen mukaan, kuinka paljon käännettyä kirjaa tilataan maan kirjastoihin. Jos kää-

nöskirja on bestseller kirjastoissa, kääntäjän saama korvaus voi nousta merkittävästi.

Mm. *Tatu ja Patu* -kirjojen tanskantaja Siri Nordborg Møller jutteli kanssamme sujuvasti suomeksi. Hänen mukaansa suomalaisen kirjallisuuden tanskantaminen ei olisi mahdollista ilman FILIn tukea.

Matkalaisten muistiinpanojen pohjalta jutun toimitti Pirkko Huuskonen.

Kirjoittaja on Turun paikallisosaston ex-puheenjohtaja ja lääketieteen alan asiatekstinkääntäjä.

Kattavampi matkaraportti löytyy Kääntäjä+ -sta osoitteessa www.kaantajaplus.fi.

Kristiina Papunen (vas), Helena Sjöberg, Johan Tiedemann ja Sanna Oksanen kertovat meille työstään PN:ssä.

Kutsu sääntömääräiseen kevätkokoukseen

Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton sääntömääräinen kevätkokous pidetään lauantaina 30.3.2019 klo 15.00 Hus Lindmanissa osoitteessa Piispankatu 15, Turku.

Klo 13.00 Valtakirjojen tarkistus, kokoustarjoilu

Klo 14.00 Vuosikokousesitelmä

Maarit Koponen, Turun yliopisto: Onko konekäännös jo "ihmisen tasoista"? Konekääntimien laatuarvioinnista ja sen perusteista

Klo 15.00 Sääntömääräinen kevätkokous

Varsinaisessa kokouksessa jäsen saa valtakirjalla käyttää enintään kahden poissaolevan jäsenen äänioikeutta. Valtakirjan tulee olla nimetty määrätulle henkilölle ja kahden henkilön on todistettava valtakirjan antajan allekirjoitus oikeaksi. Vuoden 2018 jäsenmaksunsa laiminlyöneet eivät ole äänioikeutettuja eivätkä siis voi äänestää toisensa valtakirjalla.

Lue lisää: www.sktl.fi/tapahtumakalenteri/

Kokouksessa käsitellään esityslistalla mainitut asiat.

Tervetuloa!

Esityslista

1. Kokouksen avaus
2. Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
3. Kokouksen puheenjohtajan valinta
4. Kokouksen sihteerin valinta
5. Kahden pöytäkirjantarkastajan valinta
6. Äänenlaskijoiden valinta
7. Kokouksen työjärjestyksen vahvistaminen
8. Sijoitusperiaatteiden hyväksyminen
9. Liiton vuosikertomus vuodelta 2018
10. Liiton tilinpäätös vuodelta 2018
11. Tilintarkastajien lausunto
12. Vastuuvapauden myöntäminen
13. Kunniajäsenten kutsuminen ja ansiomerkkien myöntäminen
14. Ilmoitusasiat
15. Kokouksen päättäminen

HALLITUS

* Kokousmateriaali lähetetään kaikille jäsenille, joiden sähköpostiosoite on tiedossa. Muiden tulee pyytää ne liiton toimistosta, sähköposti kristiina.antinjuntti@sktl.fi.

Kallelse till ordinarie vårmöte

**Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto – Finlands översättar- och tolkförbund ry
sammanträder till ordinarie vårmöte lördagen den 30 mars 2019 på restaurang Hus Lindman,
adress Biskopsgatan 15, Åbo.**

Kl. 13.00 Granskningen av fullmakter, mötesservering

Kl. 14.00 Föredrag vid årsmötet

Maarit Koponen, Åbo universitet: Onko konekäännös jo "ihmisen tasoista"? (Är maskinöversättningen redan på "människans nivå?"). Om kvalitetsbedömning av översättningsmaskiner och bedömningsgrunderna.

Kl. 15.00 Ordinarie vårmöte

På förbundets ordinarie möte kan en medlem med fullmakt använda högst två frånvarande medlemmars rösträtt. Fullmakten ska vara utställd på en bestämd person och fullmaktsgivarens namnteckning ska vara bevittnad av två personer. Den som har försummat att betala medlemsavgiften för år 2018 har inte rösträtt och kan inte heller rösta med fullmakt av en annan medlem. På mötet behandlas de ärenden som nämns på föredragningslistan. Läs mer: www.sktl.fi/tapahtumakalenteri/

Välkommen!

Föredragningslista

1. Mötet öppnas
2. Konstaterande av mötets laglighet och beslutförhet
3. Val av ordförande för mötet
4. Val av sekreterare för mötet
5. Val av två protokolljusterare
6. Val av rösträknare
7. Fastställande av mötets arbetsordning
8. Godkännande av placeringsriktlinjerna
9. Förbundets årsberättelse för år 2018
10. Förbundets bokslut 2018
11. Revisionsberättelse
12. Beslutande om ansvarsfrihet
13. Kallande av hedersmedlemmar och utdelning av förbundets förtjänsttecken
14. Anmälningsärenden
15. Mötet avslutas

STYRELSEN

* Mötesmaterialet skickas till alla medlemmar vilkas e-postadress är känd. Övriga kan begära dem från förbundets kansli, e-post kristiina.antinjuntti@sktl.fi.